

3 Про науковий потенціал Рівненщини та нові вимоги сучасності «УК» говорить з директором департаменту освіти і науки ОДА Петром Коржевським

4 «Урядовий кур'єр» аналізує, як реалізація загальнодержавного проєкту дасть змогу Україні, членів Єдиної енергосистеми Євросоюзу, стати провідним гравцем на європейському енергетичному ринку

8 Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав працівників»

ГАЗЕТА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ЗАСНОВАНА В 1990 РОЦІ

www.ukurier.gov.ua

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

ВІВТОРОК, 31 ТРАВНЯ 2022 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№120 (7141)

ЦИТАТА ДНЯ

ОЛАФ ШОЛЬЦ:

«Ми разом з вами думками та серцями. Путін не переможе. Ми разом з вами, ми об'єднані. Ми будемо плани нової України».

Федеральний канцлер Німеччини під час телемарафону Save Ukraine

Експозиція розкаже про оборону Києва

СЬОГОДЕННЯ. У Національному музеї історії України працювала виставка «Навала. Київський постріл», присвячена обороні Києва від російських військ.

Основу експозиції становлять речі, які зібрали співробітники музею на Київщині, здебільшого у Приірпінні. Відвідувачі зможуть побачити спорядження, продукти російських солдатів, російські методички з ведення пропаганди серед населення, залишки боеприпасів, знищені або вкрадені окупантами речі і світліни, які зробили співробітники музею у зруйнованих містах і селах.

«Важко дивитися і вкотре усвідомлювати масштаби злочинів росії. Але ворога маємо знати в лице. На наших очах твориться історія. Ми зобов'язані дбайливо її збирати по шматочках. Тому раджу кожному відвідати цю виставку. Символічно, що її відкриваємо в день народження нашої улюбленої нескореної столиці. Вона вистояла. Вистоїть і Україна», — зазначає міністр культури та інформаційної політики Олександр Ткаченко.

Для загального огляду виставка доступна щодня з 10:00 до 17:00.

ЦИФРА ДНЯ

4,8 млн біженців повернулися з-за кордону станом на 30 травня. Через агресію РФ з території України раніше змушені були виїхати 7,6 млн людей

Переселенці мають змогу отримати гроші на вокзалі

Фото з сайту ukrainian.voanews.com

ТУРБОТА. На українців, які змушені виїжджати з районів проведення бойових дій (можливих бойових дій), чекає фінансова допомога одразу після прибуття поїзда

росію потрібно визнати спонсором тероризму

ЗАКЛИК. Віцепрем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Ольга Стефанішина взяла участь у засіданні Комітету з питань демократії та безпеки весняної сесії Парламентської асамблеї НАТО 29 червня у Вільнюсі.

Під час виступу вона розповіла про гуманітарну ситуацію в Україні, що стрімко погіршується. Зокрема, урядовиця зазначила, що з почат-

ку повномасштабної війни в Україні загинули десятки тисяч мирних жителів. Майже 220 тисяч людей втратили домівки. росія системно порушує основні принципи міжнародного гуманітарного права та права людини.

«Усвідомлюючи, що не зможе перемогти у війні, росія свідомо намагається знищити Україну, спричиняючи величезну гуманітарну катастрофу, — наголосила вона. —

Ми закликаємо визнати росію державою — спонсором тероризму».

Урядовиця розповіла парламентарям держав-членів НАТО про репресії та терор російських сил проти українців на окупованих територіях. Так, російські війська грабують місцевих жителів та гуманітарні конвої на окупованих територіях. Не зумівши придушити опір місцевого населення, загарбники розгорнули репресії — жорстко пе-

реслідують місцевих лідерів, журналістів та активістів, вважаючи, що ліквідація українських місцевих еліт зламає опір і гарантує лояльність до росії.

«Ми вдячні нашим партнерам за надану гуманітарну підтримку Україні та розміщення українських біженців, за всю фінансову й технічну допомогу, оперативно надану Україні. Це зміцнює нашу стійкість, але нам потрібно більше: ак-

тивніше залучення міжнародних організацій до надання гуманітарної допомоги, створення гуманітарних коридорів, забезпечення доставлення допомоги до медичних закладів, постачання критично важливого продовольства для мирного населення. Ми розраховуємо в цьому на допомогу країн та провідну роль НАТО», — цитує слова Ольги Стефанішини служба віцепрем'єра.

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України на 31 травня 2022 року

USD 29.2549

EUR 31.5031

RUB 4.6209

AU 54258.19

AG 645.75

PT 28168.08

PD 60782.61

за 1 долар США

за 1 євро

за 10 рублів

за 1 трійську унцію

4 8 2 0 1 0 3 0 8 0 0 1 5

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Житловий фонд країни треба модернізувати ВІДНОВЛЕННЯ. Нові будинки зводитимуть обов'язково з бомбосховищами та укриттями

Відділ новин
«Урядового кур'єра»

Невмотивовано агресивні дії російської армії на території Харківщини спричинили руйнування 2229 багатоповерхових будинків, з яких 225 зруйновано повністю. У Харкові найбільших пошкоджень та руйнувань зазнали північні та східні мікрорайони міста — йдеться про 30,2% загального житлового фонду.

Такі невтішні цифри оприлюднено під час робочої наради щодо поточної ситуації в Харківській області та місті Харкові, яка відбулася під головуванням Президента України Володимира Зеленського.

Глава держави заслухав доповіді начальника Харківської обласної військової адміністрації Олега Синегубова, Харківського міського голови Ігоря Терехова, військового командування та керівництва правоохоронних органів регіону.

На заході йшлося про відновлення регіону від наслідків війни. У межах робочої поїздки Володимир Зеленський оглянув зруйновані житлові будинки в Салтівському районі Харкова, адміністративні будівлі міс-

Володимир Зеленський переконаний, що нові будинки потрібно зводити обов'язково з бомбосховищами та укриттями

та, які зазнали руйнувань унаслідок ракетних обстрілів російської армії.

Президент вважає, що слід проаналізувати доцільність відновлення пошкоджених панельних будинків, зокрема з урахуванням програми термомодернізації житлового фонду.

«Якщо вже так сталося і в нас війна, то чи не варто розглянути можливість прибрати у всій країні панельні будинки, особливо на зруйнованих територіях», — зазначив глава держави. Він переконаний, що це й нагода модернізувати країну та міста, побудувати сучасне житло.

«Нові будинки потрібно зводити обов'язково з бомбосховищами та укриттями. Маємо знайти кошти, кредитні лінії. Держава повинна забезпечити це з погляду гарантій, а керівники міст і областей мають знаходити класні проекти та гроші», — цитує слова Володими-

ра Зеленського Офіс Президента.

Голова Харківської обласної військової адміністрації Олег Синегубов поінформував главу держави, що 31% території області тимчасово окуповано, 5% було визволено від російських загарбників.

«Ми ще не можемо повністю обстежити деякі визволені населені пункти, оскільки там тривають обстріли, провести повноцінне розмінування й розпочати відновлення критичної інфраструктури. Де можемо робити це дистанційно, ми це робимо», — запевнив Олег Синегубов.

У межах робочої поїздки Президент відвідав передові позиції українських військових на сході країни, поспілкувався із захисниками нашої держави. Ознайомившись з оперативною обстановкою в зоні відповідальності підрозділів, Володимир Зеленський вручив військовослужбовцям державні нагороди та цінні подарунки.

«Хочу подякувати кожному з вас за службу. Ви ризикуєте життям заради всіх нас і нашої держави. Дякую вам за захист незалежності України. Бережіть себе!» — наголосив Президент.

Порятунок життя — і ціль, і мета

Відділ новин
«Урядового кур'єра»

МЕДИЧНА ТЕХНІКА. Кабінет Міністрів передав центрам екстреної медичної допомоги та медицини катастроф 25 нових високопрохідних автомобілів, отриманих від Всесвітньої організації охорони здоров'я та уряду Великої Британії. Цей захід приурочено до Дня екстреної медичної допомоги.

З нагоди професійного свята Прем'єр-міністр Денис Шмигаль нагородив державними відзнаками працівників центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф. Він наголосив, що екстрена медицина — це особливі люди, які ніколи ні перед чим не зупиняються і для яких швидкість порятунку життя — це і ціль, і мета.

«Ми докладемо всіх зусиль, щоб і зараз, і після нашої спільної перемоги ви могли залишатися героями, не ризикуючи власним життям. У новій Україні майбутнього і оновленій системі охорони здоров'я, серцем якої назавжди залишиться екстрена медична допомога», — цитує слова Прем'єра департамент комунікацій Секретаріату Кабінету Міністрів. Нагороджені працівники центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф відзначилися високою мужністю та героїзмом. Вони виконували роботу й рятувати людей під російськими обстрілами й бомбардуваннями в найгарячіших точках Київської, Донецької, Запорізької, Луганської областей.

Переселенці мають змогу отримати гроші на вокзалі

Упроекті, який запровадили Офіс Президента, Мінцифри, Мінсоцполітики, Міністерство інфраструктури спільно з Укрзалізницею та Укрпоштою, примітно те, що громадяни під час евакуації можуть одразу отримати одноразову допомогу обсягом 3000 гривень на кожну дитину чи людину з інвалідністю та 2000 гривень на кожного дорослого віком понад 18 років.

«Під час війни особливо важливо, щоб люди, які потребують допомоги, могли її одразу отримати. У будь-якому місці. Навіть у потязі чи на вокзалі. Тому ми спільно з партнерами розробили послугу, коли переселенці із зон проведення бойових дій, а також окупованих міст, зможуть отримати грошову допомогу від держави на залізничних вокзалах. Працівники Укрзалізниці оформлять усі необхідні дані просто під час руху потяга, щоб, вийшовши з нього, ви одразу отримали кошти», — зазначив віцепрем'єр-міністр — міністр цифрової трансформації Михайло Федоров.

Послуга працює просто. Працівники залізниці збирають відомості про необхідність грошової допомоги серед пасажирів евакуаційного потяга, зазначаючи кількість дітей, дорослих та маломобільних осіб. Далі ці дані одразу передають працівникам Укрпошти. Тож вийшовши з потяга, люди можуть отримати грошову допомогу на вокзалі у спеціально обладнаному пункті.

Пункти видачі грошової допомоги вже працюють на залізничних вокзалах Львова та Дніпра, де вже отримали виплати 1842 особи загальною сумою 4 495 000 гривень. Невдовзі перелік вокзалів, де можна буде отримати допомогу, розшириться, повідомляє прес-офіс Міністерства цифрової трансформації.

Гривні можна буде обміняти в бельгійських банках

СОЛІДАРНІСТЬ. Із 1 червня українці, які знайшли тимчасовий захист у Бельгії, зможуть обміняти гривні на євро

Вікторія ВЛАСЕНКО,
«Урядовий кур'єр»

Про це повідомив Національний банк Бельгії (НББ). Після урядових консультацій із представниками банківського сектору було досягнуто домовленості, що обмін можна буде здійснити у відділеннях НББ або відділеннях приватних банків, які діють у Бельгії: Belfius, Beobank, BNP Paribas Fortis, CBC, ING, KBC і KBC Brussels. Про це йдеться у пресрелізі НББ. Відповідно до рекомендації Європейської комісії, ухвалені у квітні, громадяни України можуть обміняти максимум 10 тисяч гривень на людину, що становить близько 315 євро. Комісію не стягуватимуть.

Бельгія стала другою після Німеччини країною-членом ЄС, яка дозволила українським біженцям вільно обмінювати гривні на євро. Очікують, що й інші країни наслідуватимуть цей приклад.

«Ми вважаємо своїм гуманітарним обов'язком запропонувати цю послугу українським біженцям і раді, що завдяки нашим зусиллям вони зможуть це зробити в нашій країні», — сказав директор НББ Тім Германс.

До війни українська гривня була обмеженою в ЄС. Це означає, що бан-

ки та валютні біржі не мали і не обмінювали цю валюту. Проте після початку війни з'ясувалося, що це становить значну проблему. Українці, які тікали із країни, особливо з регіонів, які дуже постраждали від війни, часто не встигали внести готівку на свої банківські рахунки і приїжджали в Європу із гривнями. Уже

женцям це стало ще одним прикладом того, як банки можуть допомогти цим людям, які опинилися в дуже важкій життєвій ситуації», — сказав експерт.

На сьогодні українському громадянину для того, щоб відкрити банківський рахунок у Бельгії, необхідна лише довідка про надання тимчасового

Обмін гривень на євро фіксуватиметься в онлайн-додатку Європейського центробанку, щоб уникнути перевищення встановленої межі обміну 10 тисяч гривень. Перевірятимуть і зберігатимуть особисті дані кожного повнолітнього біженця з України, який захоче обміняти гроші.

на території ЄС вони виявляли, що там ці гроші нічого не варті. Тепер завдяки тому, що в банках двох європейських країн можна обміняти гривні на євро, українці матимуть змогу швидко отримати готівку.

Генеральний директор некомерційної організації Febelfin, яка вивчає фінансовий сектор Бельгії, Карел Баерт вважає, що це крок у правильному напрямі. «Після налагодження системи відкриття банківських рахунків українським бі-

притулку. На цей рахунок українці можуть отримувати заробітну плату, соціальну допомогу, надсилати та отримувати грошові перекази. Нині в Бельгії перебуває близько 78 тисяч українських біженців, і влада очікує, що ця цифра зростатиме.

«Дякуємо міністрові фінансів та Національному банку Бельгії за співпрацю з Febelfin, яка зробила це можливим. Це ще раз демонструє, що спільними зусиллями можна багато досягти», — наголосив Карел Баерт.

Минулого тижня про можливість для українців обмінювати гривні на євро в банках оголосила Німеччина. Відповідної домовленості було досягнуто між міністерством фінансів ФРН, Німецьким федеральним банком, Об'єднанням німецьких кредитних інститутів і Нацбанком України. Ці установи підписали домовленість про обмін 1,5 мільярда гривень на євро. У Німеччині максимальна сума обміну на людину теж становить 10 тисяч гривень. Приймають банкноти номіналом 100, 200, 500 і 1000 гривень чинних серій НБУ.

Обмін гривень на євро фіксуватиметься в онлайн-додатку Європейського центробанку, щоб уникнути перевищення встановленої межі обміну 10 тисяч гривень. Перевірятимуть і зберігатимуть особисті дані кожного повнолітнього біженця з України, який захоче обміняти гроші. Для посвідчення особи достатньо документів, які необхідні біженцям із зони воєнних дій в Україні для відкриття рахунку в Німеччині. Термін дії програми обміну гривень на євро заплановано на три місяці. Фінансові втрати, які можуть бути в межах обміну, відшкодовуватимуть за рахунок федерального бюджету Німеччини.

ПЕРСПЕКТИВА

«Українська наука має сповідувати світові тренди»

Директор департаменту освіти і науки Рівненської ОДА Петро КОРЖЕВСЬКИЙ

Альбертові Ейнштейну приписують вислів: «Нові проблеми не можна розв'язати на тому самому рівні мислення, який був до моменту їхньої появи». Нові часи потребують принципово інших підходів та рішень у контексті світових трендів. Про науковий потенціал Рівненщини говоримо з директором департаменту освіти і науки ОДА Петром КОРЖЕВСЬКИМ.

УК У третю суботу травня в Україні відзначають День науки. На ваш погляд, що відбувається у цій галузі?

— Хочу дожити до того часу, коли українську науку ставитимуть за приклад. Щоб наукові досягнення були рушієм суспільних змін, появи винаходів, нових ідей, мали прикладний характер, переростали у виробництво, масштабувалися в інших країнах. Нині наука, як на мене, переважно академічна, а не прикладна. Звісно, є люди, які мають достатню кількість знань, умінь та навіть власні винаходи. Але часто ці винаходи так і живуть на папері, не стають маркерами, на які варто заточувати економіку країни.

УК На Рівненщині функціонує Мала академія наук, де й починається шлях у науку.

— Науку, як і будь-що, необхідно плекати. І наша МАН — маркерний заклад, який міг би в майбутньому створити наукові школи. Тоді кожен науковець пишався б тим, що він її виходець. І нам уже вдалося виплекати юних науковців, винаходи впровадили у виробництво. Їхня тематика різноманітна: пожежна безпека, переробка органічних відходів, хімічні технології, енергозбереження, агрономія, використання електромагнітних

технологій, військова та авіаційна техніка, медицина.

Загалом можемо говорити про 67 патентів. Серед них станція біохімічного очищення стічної води, саперний аерокоптер для ліквідації розтяжок піхотних мін та їх знешкодження, пристрій для біологічного очищення водойми та інші. Пригадую дуже актуальний проєкт учня про переробку листа. Згодом його автор став студентом американського вишу. Проте часто буває, що дізнаємося про українця як про американського науковця. Приміром, про свого однокурсника в енциклопедії прочитав саме як про американського вченого. А я сидів з ним за однією партою. Натомість хотілося б, щоб там було написано про українського вченого, який навчався у Київському університеті, а науковий шлях розпочав у Малій академії наук. Сподіваюся, незабаром так і буде.

Науковцям цікаво працювати з молоддю: спільні проєкти, їхні презентації та захист, уміння просунути та продати свою розробку. Наука дороговартісна. І якщо її розробки не масштабуються, ми просто фундаменталізуємо певні процеси, не підживлюємо економіку.

Щоб отримати згодом економічний ефект, треба інвестувати в науку. Наприклад, у Національному інституті мікробіології оперативно створили швидкі тести для діагностики коронавірусу. Тобто науковці відповідного рівня є, але інвестицій для їхньої належної роботи поки що бракує.

УК Чи можна додати науковій інноватики в роботу навчально-практичних центрів, які діють на Рівненщині на базі закладів професійної освіти?

— Так, усі 30 навчально-практичних центрів, які ми створили за підтримки держави, — експериментальні майданчики для розвитку науки. Тут можна проводити дослід, переконуватися у життєздатності окремих ідей, бо для кожного наступного відкриття треба більше знань та практики, апробації нових технологій.

Науковцям варто звернути на це увагу: навіщо створювати нові лабораторії, маючи такі надсучасні інноваційні майданчики? Науку треба наблизити до закладів професійної освіти, які готують кваліфікованих працівників для реального сектору економіки. Кластерні моделі, за якими розвивається область, дають змогу підготувати кваліфіковані кадри для того чи іншого

Мрію, що найближчим часом на Рівненщині

запрацює технопарк. Для мене це основа

та мотиваційний центр для наукових досліджень,

поєднання потенціалу дослідників з різних

куточків країни, активна співпраця між різними

установами.

го бізнесу. Хотілося б, щоб навчально-практичні центри стали точками зростання і для працівників, і для самих науковців.

УК А як бути з гуманітарними дослідженнями?

— Зізнаюся, що перевагу надаю виробництву та прикладним технологіям. Але без розуміння філософії, прихованих сенсів тих чи інших процесів, їхньої ролі, значення, потенціалу не обійдемося. Тут важливо правильно й чітко описати, так би мовити, подати науковий продукт. А ще це про цінності, орієнтири особистісні та суспільні. Усі наукові галузі мають синергетично підсилювати одна одну, формуючи загальний потенціал країни.

УК Нині цілком справедливо особливу роль відводять історичній науці.

— Ніщо не спинить ідею, час якої настав. Нарешті ми зрозуміли, що нам потрібна власна іс-

ДОСЬЄ «УК»

Петро КОРЖЕВСЬКИЙ. Народився 1 березня 1966 року. Закінчив Київський державний університет ім. Т. Шевченка за спеціальністю «Математика» та Львівський регіональний інститут держуправління при Президентові України за спеціальністю «Регіональне управління».

Трудовий шлях починав учителем математики СШ №22 в Рівному. Директор школи, заступник начальника управління освіти і науки ОДА, заступник міністра освіти і науки України. Із вересня 2020-го очолює управління, згодом департамент освіти і науки Рівненської ОДА.

торія, її ґрунтовне та досконале вивчення. Якої лише історії ми не вивчали! Стародавнього Риму, Греції, але достеменно не знаємо власної. А почасти й героїв, які поруч.

Війна стала каталізатором інтересу до свого коріння. Ми зобов'язані відтворити нашу історію без викривлень та фальшувань. І нехай це роблять на-

університету «Острозька академія», п'ятеро — Рівненського державного гуманітарного університету, четверо — Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка С. Дем'янчука, семеро — Рівненської медичної академії, двоє — Дубенської філії університету «Україна». Вони руйнують стереотип, що людина науки замкнена в бібліотечних чи архівних залах і не має адекватного відчуття реальності. Ще й як має!

УК Які перспективи наукового та науково-практичного потенціалу Рівненщини?

— Мрію, що найближчим часом на Рівненщині запрацює технопарк. Для мене це основа та мотиваційний центр для наукових досліджень, поєднання потенціалу дослідників з різних куточків країни, активна співпраця між різними установами й закладами. Важливо в одному місці вивчати, досліджувати те, що пов'язано з конкретною темою, галуззю. Наприклад, усе, що стосується водного господарства, води, альтернативних джерел енергії чи інших напрямів. Для створення наукових шкіл, центрів не треба їхати в інші країни, слід уміти створювати додану вартість у себе вдома.

Сподіваюся, що через десять років наука в Україні відіграватиме вагомішу роль. А необхідні інвестиції привезуть українці, які свого часу поїхали шукати кращої долі. Адже ми тяжіємо до рідної землі, нам хочеться повноцінно жити, отже творити, досягати, виробляти тут.

У нас достатньо молоді, яка, приміром, галузь ІТ розуміє до монокристалів, тому в Україні може і має бути свій Массачусетс.

Вікторія НАЗАРУК
для «Урядового кур'єра»

А брати кують перемогу

Інна ОМЕЛЯНЧУК,
«Урядовий кур'єр»

СПРАВА ДО ДУШІ. Брати Віктор та Василь Мисюри приїхали на Рівненщину з Ірпеня. Зупинилися в родичів у Гощі. Дізнавшись, що в місцевому навчальному відділенні Державної служби зайнятості готують ковалів, вирішили здійснити давню мрію: душі обох лежали до ковальства.

Майже п'ять місяців вони навчатимуться за індивідуальним планом та перейматимуть уміння від майстра виробничого навчання відомого не лише в Україні коваля Сергія Торулі. Про нього раніше розповідав «УК». Саме він готує фахівців за професією «Коваль ручного кування».

«Після іспитів випускники зазвичай залишають у нас свої перші вироби. Саме вони й утворили музей ковальства, який приростає рукотворними експонатами. А для натхнення та професійного азарту разом відвідуємо артгалерею ковальства в Рівному, яку створила партнерка нашого закладу поціновувачка нелегкої, але благородної праці коваля директорка Рівнебудпостачу Ніна Крока», — ділиться майстер. Мисюри побували там і залишили емоційні відгуки в журналі галереї.

На Рівненщині брати одночасно вступили до лав територіальної оборони. Тепер, поєднуючи навчання та громадянський обов'язок захищати свою землю, готуються до самостійного

Освоївши ковальське ремесло, брати Мисюри виготовляють необхідне для наших захисників — скоби, пластини для бронжилетів, лопатки

Фото автора

професійного зростання: придбали ковальські горно та інструмент, облаштували власну кузню. Коваль клепле, доки тепле. Їхніми першими виробами стали ковані сокири, коцюби та інший сільськогосподарський реманент. Родичам у господарстві вони вже пригодилися. А на замовлення Гощанської території виготовляють підставки для квітів на меморіальні дошки. Активно допомагають волонтерам: роблять будівельні скоби для бліндажів, буржуйки, пластини до бронжилетів, саперні лопати. Усе це їм тепер під силу!

Завтрашні дипломовані ковалі вже попрацювали у парку історичної реконструкції у давньому городищі

Оствиця на березі озера Басів Кут у Рівному. Зокрема, виготовили ковані наконечники зразка часів давньої Русі для списів та декоративні поясні прикраси фібули. Тобто у прямому значенні долучилися до створення історії нашого гостинного краю.

Брати вже мають бізнес-ідею: започаткувати власну кузню, яка допоможе поліпшити оборону нашої держави. «Нині це пластини до бронжилетів, які дуже потрібні на передовій», — кажуть.

У вересні, ставши ковалями, планують повернутися в Ірпінь. А поки що не втрачають дорогоцінного часу: що уміти — за плечима не носити. У добру мирну путь, ковалі нашої перемоги!

НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНТЕРЕС

Мала гідроенергетика — потужний

АКТУАЛЬНА ТЕМА. Реалізація загальнодержавного проєкту дасть змогу нашій країні, членові провідним гравцем на європейському енергетичному ринку

Станіслав ПРОКОПЧУК,
«Урядовий кур'єр»

Насамперед як гаранта експорту до країн ЄС найбільш чистої зеленої, тобто безвуглецевої електроенергії, яку генерують і українські атомні станції. Нагадаю: до війни з росією ми мали експорт лише з Бурштинського енергоострова до 800 МВт, який ДТЕК забезпечував виключно своєю тепловою, найбільш брудною генерацією. Імпорту електроенергії, за словами міністра енергетики Германа Галушенка, з початку війни в нас не було, хоч з моменту синхронізації ми можемо використовувати аварійну допомогу з Європи. Після синхронізації української і європейської енергосистем, яка відбулася ще в березні, у нас є технічна можливість експортувати до 1690 МВт. Нині Україна експортує, але невеликі обсяги — 210 МВт в Польщу. І це, до речі, в ситуації, коли споживання електроенергії у країні під час нинішньої війни з росією зменшилося більш ніж на третину. Тому експорт в європейські країни стає хорошою підтримкою вітчизняної економіки.

Вірогідно, на думку Германа Галушенка, яку він висловив виданню Forbes, Україна збільшувати продаж поступово. «За нашими розрахунками, це може дати ринку мінімум 2 мільярди гривень живих грошей за місяць. Адже європейські ціни в середньому вчетверо вищі за українські. Європа також від цього вииграє. Наш експорт електроенергії допоможе їй зменшити споживання російського газу та вугілля», — пояснив очільник Міненерго.

Ставка на зелені стандарти Євросоюзу

Саме таку стратегію енергетичної галузі країни однозначно визначив Денис Шмигаль під час онлайн-зустрічі з Франсом Тіммермансом, виконавчим віцепрезидентом Європейської комісії з питань європейського зеленого курсу. «Мета України — рух у напрямку зеленої економіки, тому наша держава має намір відновлювати інфраструктуру відповідно до стандартів ЄС. На сьогодні частка зеленої енергетики в Україні становить 17%, — цитує Прем'єра департамент комунікацій Секретаріату КМУ. — Ми й надалі реалізовуватимемо стратегію з її збільшення. Після завершення війни ми хотіли б розвивати енергетичну систему в Україні відповідно до зелених стандартів ЄС. З урахуванням цього розробляємо план відновлення».

Пріоритетну роль у таких намірах відведено відновлюваним джерелам енергії (ВДЕ). Це безпосередньо пов'язано з новим зеленим курсом, який узяли країни світу на шляху до досягнення кліматичної нейтральності. Відповідно зростає і має зростати роль відновлюваної енергетики на всіх континентах. Євросоюз — один з лідерів у цьому питанні. У новій стратегії розвитку ЄС «Європейська зелена угода (EU Green Deal)», до якої приєдналась Україна, одні з основних напрямів — декарбонізація, скорочення викидів та прискорений розвиток ВДЕ.

Нині відновлювані джерела енергії забезпечують 38% виробництва електроенергії в Євросоюзі, за ними йде енергетика на основі викопних видів палива — 37%

Технічний потенціал українських річок можна використовувати значно ефективніше

та атомна — 25%. За словами Матті Маасікаса, Посла ЄС в Україні, ще у 2020 році ВДЕ вперше залишили позаду викопні види палива (вугілля та газ) як основне в минулому джерело енергозабезпечення країн Євросоюзу. До 2030 року вже 40% електроенергії в ЄС вироблятимуть з відновлюваних джерел. Насамперед використовуватимуть вітрову енергію на морських шельфах та енергію океану. Для досягнення цієї амбітної мети щорічні інвестиції в розвиток ВДЕ у країнах ЄС передбачено збільшувати на сотні мільярдів євро на рік протягом наступного десятиріччя.

В Україні у виробництві електроенергії з відновлюваних джерел головні позиції займають гідро-, сонячні та вітрові станції. Але сонячні та вітрові потужності (як і наші АЕС) з важко прогнозованим обсягом вироблення електроенергії для постачання в об'єднану енергосистему (ОЕС).

— В ОЕС України загальною потужністю 51,7 млн кВт з нерациональною структурою генеруючих потужностей і виробництвом атомними станціями 55% базової електроенергії з різким дефіцитом маневрових потужностей основне джерело пікових, регулюючих потужностей, аварійного та частотного резервів — ГЕС і ГАЕС, — пояснював мені напередодні повномасштабного вторгнення росії Юрій Ландау, доктор технічних наук, головний радник голови правління ПрАТ «Укргідропроєкт». — Регулювання графіків навантажень вимушено виконують вугільні блоки теплових станцій. Вони вже переважно відпрацювали проєктний термін, працюють у непрацюючому змінному режимі, що призводить до численних аварій, значного збільшення витрат палива і викидів забруднювальних речовин в довкілля.

У лютому 2021 року у критичній ситуації для енергосистеми країни, коли аварійно відімкнулися блоки Запорізької ТЕС в Енергодарі, яку недавно окупанти зупинили, втрачену потужність підхопили саме гідроелектростанції. До цього призвело стрімке неконтрольоване зростання в Україні потужностей СЕС і ВЕС. Як наслідок — створення дуже серйозних проблем з регулюванням графіка навантаження, забезпечення стійкості нашої ОЕС.

Цю загальнодержавну проблему чимало обговорювали останніми роками і в парламенті, і в Міненерго, і на урядовому рівні. Найчастіше — з ініціативи Ради національної безпеки і оборони країни, зокрема її робочої групи з питань подолання загроз в енергетичній сфері. Два роки тому проблемі ВДЕ вона присвятила окреме засідання «Щодо умов впровадження та використання відновлюваних джерел енергії в роботі ОЕС України».

Надзвичайну актуальність і гостроту цього питання в нашій розмові пів року тому популярно для читачів «Урядового кур'єра» аргументував голова згаданої робочої групи РНБО Олександр Светелік, президент УНК CIGRE — Українського національного комітету Міжнародної ради з великих електричних систем CIGRE.

«Відновлювана енергетика вносить багато змін у концепцію функціонування енергетичної системи України, створює нові умови її роботи. З одного боку, це дрібна розподілена генерація в поєднанні зі споживанням. Оскільки її кількість збільшується, зміни у режимах роботи мережі стають помітнішими. Гармоніки зростають, збільшується обсяг реактивної енергії, зростають втрати, старе обладнання не справляється з новими вимогами оптимізації мережі.

З іншого, — акцентував Олександр Светелік, — хаотичне приєднання нових джерел генерації зі значною потужністю та непередбачуваним виробництвом, із браком можливості та небажанням їхньої участі у дотриманні ринкових умов роботи.

Тобто питання впровадження режимів роботи відновлюваної енергетики (сонця та вітру) стає важливіше в сучасних та перспективних умовах роботи енергетичної системи країни. І вже нині зрозуміло, що в умовах поступового зменшення потужностей ТЕС (вони до 90 % використали ресурс) та зростання генерації ВЕС та СЕС регулювання ОЕС здійснюватиметься переважно за рахунок збільшення потужностей ГАЕС та ГЕС.

Час нарешті повернутися до реалізації проєктів з будівництва каскаду малих гідроелектростанцій (МГЕС) в карпатському регіоні України. У всьому світі такі станції відіграють провідну роль як високоманеврові потужності в балан-

суванні енергетичних систем, виробленні дешевої ідеально чистої електроенергії та захисті регіонів від паводків та повеней».

Як приборкати Тису з притоками

Ще років 10—15 тому, за словами Олександра Светеліка (коли він чотири терміни був заступником міністра енергетики за різних урядів або тривалий час очолював енергетичний департамент РНБО), на найвищих рівнях обговорювали питання будівництва малих гідроелектростанцій на заході України. І для виробництва зеленої енергетики, і для запобігання мільярдним збиткам регіонів від паводків та повеней. Фахівці міністерства та харківського інституту «Укргідропроєкт» чимало разів аргументовано, з розрахунками та матеріалами проведених досліджень, зокрема Інститутом відновлюваної енергетики НАН України, переконували очільників Закарпатської, Івано-Франківської та Львівської областей, начальників басейнових управлінь водних ресурсів підтримати такі пропозиції. Але у них були свої аргументи, над якими, за словами Олександра Карамушка, віцепрезидента Громадської спілки «Асоціація «Гідроенергетика України», «тяжів великий пласт вічної проблематики, пов'язаної з відведенням земель під будівництво МГЕС і наданням дозволів на його початок, слабким взаєморозумінням і нестачею практичної взаємовигідної співпраці з територіальними громадами й екологічними організаціями. А вони, на жаль, діють із власних міркувань і далеко не завжди на користь жителів населених пунктів, які роками страждають від повеней, і на благо соціально-економічного розвитку регіонів загалом».

Місцевих опонентів не переконував у ті роки і світовий досвід розвитку гідроенергетики, зокрема МГЕС. За даними Міжнародного центру малої гідроенергетики, вони ефективно працюють у 148 країнах. Найяскравіший приклад — використання сили малих річок у Китаї: у цій азіатській країні нині діє понад 80 000 МГЕС. На гідроенергетику припадає 17% загального енергопостачання Піднебесної і 85% відновлюваної електроенергії держави. У країнах Північної Америки потенціал МГЕС реалізовано

більш ніж на 86%, в Північній Європі — приблизно на 95%, в Західній Європі — на 85%. Наприклад, в Іспанії МГЕС виробляють 2,8% загального балансу електроенергії, Швеції — 3%, Швейцарії — 8,3%, Австрії — 10%.

А яка ситуація в Україні? За останніми дослідженнями Інституту відновлюваної енергетики НАН України, завершеними у 2015 році, технічний потенціал гідроенергетичних ресурсів малих річок країни становить 375 МВт, з яких нині освоєно 102 МВт. Цей технічний потенціал малих річок карпатського регіону становить 76% загальнодержавного, а це 275 МВт. Із них на сьогодні освоєно, за різними даними, близько 20 МВт. Тобто рівень використання у країні цього потенціалу ледь сягає 7%.

Нині головний чинний документ державного значення, який передбачає етапи і темпи розвитку малої гідроенергетики в країні, — це Енергетична стратегія України на період до 2035 року. У відповідній її розділі закладено необхідність розв'язання таких першочергових завдань: реконструкція і модернізація наявних МГЕС, відновлення станцій зі збереженими гідроспорадами, будівництво нових станцій на річках Тиса, Дністер та будівництво децентралізованих нових МГЕС на малих водотоках для підвищення надійності та якості електрозабезпечення споживачів, віддалених від генеруючих об'єктів великої енергетики. Усе це сприятиме підвищенню маневрових можливостей ОЕС України для забезпечення повноцінної паралельної роботи з Європейським енергетичним об'єднанням УСТЕ. Адже МГЕС західних областей, за словами фахівців Асоціації «Гідроенергетика України», мають найвищу режимну чутливість до регулювання міждержавних експортних і транзитних потоків електроенергії в Європу.

Значні практичні кроки в цьому напрямі, зокрема щодо створення та реалізації інвестиційних проєктів будівництва малих ГЕС та ГАЕС, вже зроблено у Львівській області. На першому етапі передбачено спорудження 11 МГЕС загальною потужністю 20,38 МВт та трьох ГАЕС загальною потужністю 534 МВт. Усе це підтримано на рівні облдержадміністрації та обласної ради і рішенням №1005 від 12.03.2020 р. внесено у План захо-

НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНТЕРЕС

потенціал України

Єдиної енергосистеми Євросоюзу (ENSO-E), стати

дів з реалізації Стратегії розвитку Львівської області на період 2021—2027 року. До початку повномасштабної війни з росією спільно зі Світовим банком тривала робота над визначенням реального інвестора для реалізації такого великого проєкту.

Після 24 лютого цього року актуальність будівництва електростанцій малої гідроенергетики як основи подальшого соціально-економічного розвитку заходу України значно зросла. Особливо після того, як ворог завдав цілеспрямованих ударів по промислових та інфраструктурних об'єктах, населених пунктах півдня, сходу та півночі. Уже понад тисяча підприємств вирішили перенести виробництва у менш небезпечні регіони.

Цьому сприяло розпорядження Кабміну №246-р від 25 березня 2022 року, яким уряд затвердив План заходів щодо переміщення виробничих потужностей із районів, де тривають бойові дії або є загроза таких, на безпечні території. Для відновлення економіки держави, запобігання новим руйнуванням промислових об'єктів. Для цього Міністерство економіки розробило програму релокації підприємств у дев'ять регіонів заходу України. Лише в межах програми релокації бізнесу з областей, де тривають бойові дії, за інформацією відомства, на 15 травня перемістили свої потужності 510 українських підприємств. Переважно в регіони, прикордонні із країнами Євросоюзу. На Львівщину перенесли свої потужності вже понад сто компаній. Половина евакуйованих підприємств почали випускати продукцію.

Зрозуміло, що навантаження на енергетичні системи цих західних прикордонних регіонів значно збільшилося. Адже крім сотень нових підприємств, які розмістили і ще розмістять свої промислові потужності, ці області за три місяці війни прийняли сотні тисяч біженців. Багато з них, насамперед тих, чие житло знищили рашисти, вирішили не шукати собі долі за кордоном, а залишитися тут, прагнуть знайти робоче місце за фахом і влаштуовувати надалі своє життя.

Не менш важливий й інший чинник у контексті основної теми нашої розмови. Лише за перший місяць війни відпуск зеленої електроенергії у країні знизився на 8,4%. Падіння обсягів у південному регіоні становило близько 41%. Найбільше, як повідомив Інтерфаксу-Україна Андрій Пилипенко, голова ДП «Гарантований покупець», — у Запорізькій і Херсонській областях, на рівні 70%. А на заході країни відпуск зеленої енергії, яку виробляють сонячні та вітрові електростанції, зріс майже на 70%. Не забуваймо, що більшість тутешніх ВДЕ не мають технічних можливостей надавати послуги балансування об'єднаної енергосистеми країни. Ухваленій нарешті 15 лютого цього року Верховною Радою довгоочікуваний законопроект №5436-д щодо розвитку систем / установок накопичення електроенергії, яку виробляють сонячні та вітрові станції, ще не скоро змінить ситуацію на краще. Уся надія в цих питаннях, як і раніше, на підприємства ПрАТ «Укргідроенерго».

Тобто проблема балансування та акумулювання енергії, зокрема і через вимушене зупинення в зоні бойових дій або на тимчасово окупованих територіях роботи бага-

тьох маневрених енергоблоків теплових електростанцій стає ключовою для забезпечення в цих умовах стійкості роботи енергосистеми країни. Ситуація потребує прискорення за перших можливостей реалізації Енергетичної стратегії України на період до 2030 року щодо розвитку малої гідроенергетики.

Окрім додаткових генеруючих та регулюючих потужностей і збільшення виробітку електроенергії в західних регіонах, промисловий потенціал яких вже нині помітно зростає, у будівництві та модернізації малих ГЕС і ГАЕС чимало й інших переваг. Відродження малої гідроенергетики сприятиме розв'язанню найскладнішої соціально-економічної проблеми регіону — накопиченню у водосховищах прісної води для постачання населенню і підприємствам, кількість яких тут істотно збільшується, та захисту територій басейну річки Тиса від паводкових та повеневих руйнацій, загроза яких зростає. Втрати для бюджетів різних рівнів та кишень жителів насамперед гірських сіл, яким місцеві чиновники радять як панацею завести звичай заздалегідь готуватися до великої води, щорічно вимірюються мільярдами гривень.

Де брати гроші та хто втілюватиме амбітні плани?

Для реалізації потужних і вкрай важливих інноваційних проєктів, про які зокрема йдеться, — це питання з питань. Надто в ситуації такого не баченого у світі варварського і цілеспрямованого знищення рашистами промислового потенціалу України, її енергетичних і транспортних об'єктів, житлового фонду та соціальної інфраструктури тисяч міст і сіл. Прямі одноразові попередні втрати для економіки країни внаслідок російської агресії, які наслідують урядовці, вже сягають понад половину трильйона доларів. А хто оцінить і чи можна оцінити втрачене життя десятків тисяч мирних жителів від масових обстрілів, руйнувань і знищення житла, лікарень і шкіл, жорстоких знущань і прямих, цинічних розстрілів лише за те, що ти українець?!

Ні в кого немає сумнівів, що Україна відродиться і стане ще сильнішою, хоча це й потребуватиме великих зусиль всього нашого народу та значної підтримки західних партнерів, світової спільноти. Уряд уже створив фонд відновлення країни.

«Ми не просто хочемо відбудувати дороги, мости чи водопроводи. Ми плануємо побудувати абсолютно нову економіку. У кожному місті, — цитує Прем'єра департамент комунікації КМУ, — має бути сміттєпереробний завод. Нас буде цікавити зелена економіка, менше викидів на підприємствах. Якщо ми відновлюємо підприємство, то не ставимо застаріле обладнання й печі, а ставитимемо сучасне обладнання, енергоощадне та з дуже низьким рівнем викидів. Це нас цікавить, і в цьому напрямі ми будемо рухатися».

Вельми важливо залишається фінансова підтримка Європейським Союзом. За словами голови Єврокомісії Урсули фон дер Ляєн, ЄС має намір покрити більшу частину витрат на повоєнне відновлення України, створивши для цього трастовий фонд солідарнос-

ті. Програма «Відновлення України», яку Єврокомісія затвердила 19 травня, стане основним юридичним інструментом підтримки плану реконструкції нашої країни шляхом поєднання грантів і позик. Її, повідомляє Rail EXPO, буде закладено в бюджет ЄС, вона забезпечуватиме прозорість, підзвітність та надійне фінансове управління цією ініціативою.

Єврокомісія запропонувала Києву, і два місяці тому вже розпочалися конкретні перемовини про приєднання України до Програми життя для клімату та довкілля. Як сказав на брифінгу представник ЄК Адельберт Янс, Україна «матиме вигоду від європейської підтримки у відновленні її довкілля після руйнувань внаслідок нападу росії».

І ще досить цікава насамперед для українських енергетиків ініціатива Європейської комісії. ЄК вже підготувала і планує представити план скорочення залежності Євросоюзу від російських енергоресурсів до 2027 року. У цьому документі поставлено нові амбітні цілі щодо використання відновлюваних джерел енергії. За даними агентства Bloomberg, ЄК пропонує підвищити до 45% із нинішніх 40% цільовий показник частки зеленої енергетики в енергобалансі Євросоюзу до 2030 року. Це, безумовно, відкриває додаткові можливості участі України у проєктах щодо ВДЕ. Повна синхронізація енергосистем України і Молдови з енергомережею Європи ENTSO-E, яка відбулася протягом 16 березня, гарантує таку взаємовигідну співпрацю.

«Це історична подія, яка стала не просто запорукою для розвитку української та європейської енергетики, — наголосив по завершенні цього заходу голова правління НЕК «Укренерго» Володимир Кудрицький. — Цей крок дасть Україні можливість отримувати електроенергію, якщо агресор продовжить нищити нашу енергетичну інфраструктуру, і зберегти енергосистему. Після закінчення війни синхронізація відкриє і для України, і для Європи широкі можливості для розвитку енергетичного ринку, переходу на відновлювані джерела енергії та зміцнення енергетичної безпеки Європи».

Своєрідним мозковим центром розроблення та підтримки цих енергетичних та інших проєктів має стати Національна рада з відновлення України від наслідків війни, указ про створення якої Володимир Зеленський підписав 21 квітня. При цьому консультативно-дорадчому органі при Президентові України працюватиме й консультативна рада з числа відомих світових економічних експертів. Серед них буде й добре знайомий американський вчений професор Стендфорду Френсіс Фукіяма. А для підготовки фахових пропозицій при раді утворюють 23 робочі групи з понад 20 напрямів, зокрема з питань енергетичної безпеки.

Одне слово, для відродження, відновлення нашої країни, економіки маємо всі можливості: всебічну підтримку партнерів і багатонадійні міжнародні проєкти. Головне — остаточно перемогти російського агресора. І питання з питань — кадри! Воно найгостріше, найскладніше й найактуальніше: майже 3 мільйони найкращих спеціалістів, які минулими роками поїхали за кордон (багато повернулися) в пошуках кращого застосування

своїх фахових здібностей, вимушено покинули домівки і роз'їхались по світі після 24 лютого, якнайдалі від смерті, болю і страждань, понад 6 мільйонів наших співвітчизників. Не всі з них повернуться на Батьківщину після завершення війни. Плюс майже мільйон українців рапшисти депортували, вивезли в росію з окупованих територій як дармову робочу силу. А війна ще не закінчилася.

Днями державне видання Deutsche Welle («Німецька хвиля») опублікувало ґрунтовний матеріал «Релокація на захід України: як бізнес рятує виробництво від війни». Журналісти DW поцікавилися, як підприємства з півночі, сходу та півдня через близькість бойових дій вже перевозять свої виробництва у прикордонні з ЄС області. Поспілкувалися і з тими, хто завершив релокацію та вже працює у Львівській області. Усі керівники підприємств, де німецькі колеги побували, задоволені організацією релокації, безплатним перевезенням обладнання Укрзалізницею та Укрпоштою, гостинністю львів'ян, швидким вирішенням усіх питань. «Я в захваті від того, наскільки наші держслужбовці відреагували на ситуацію. Ми відчуваємо турботу, що, якщо чесно, дуже нестандартно», — сказав DW Сергій Рудковський, гендиректор вже релокованої компанії «Сем Екопак» з міста Дніпро.

Але всі керівники підприємств бідкаються, що відчувають дефіцит працівників. Після вторгнення російського агресора кількість співробітників зменшилась удвічі, у деякого на нове місце переїхало лише кілька десятків фахівців, тому й обсяги виробництва значно впали. Місцева влада допомагає в пошуку працівників, але це не розв'язує проблеми. Вона загальнодержавна і потребує ініціювання, підтримки і розв'язання на вищому державному рівні.

«Можливо, це треба зробити сьогодні в межах створеної Національної ради з відновлення України від наслідків війни? Адже до неї входять всі міністри і керівники вищих державних установ виконавчої влади. А основними завданнями ради, як йдеться в положенні про неї, є й такі першочергові завдання: визначення та запровадження пропозицій щодо пріоритетних реформ, підготовка стратегічних ініціатив, проєктів нормативно-правових актів, прийняття і реалізація яких є необхідними для ефективної роботи та відновлення України у воєнний і післявоєнний період».

Такими міркуваннями поділилася днями Юрій Бондаренко, генеральний директор НТК «ЕНПАСЕЛЕКТРО» та віцепрезидент УНК SIGRE — українсько-національного комітету Міжнародної ради з великих електричних систем SIGRE. Підприємство, яким він керує з дня заснування — науково-технічна універсальна інжинірингова компанія з більш ніж 20-річним досвідом у галузі інжинірингових розробок і послуг для об'єктів енергетики в Україні й за кордоном. Компанія, за словами Юрія Бондаренка, підтримує партнерські відносини з десятками енергетичних компаній України, проєкнтними інститутами, монтажно-наладжувальними організаціями, заводами-виробниками обладнання, закордонними енергетичними та електротехнічними компаніями. Тож ситуацію з кадровою політикою, кадровим потенціалом у промисловості та інших галузях економіки в нас і за кордоном знає добре. Тому, певне,

не випадково ЕНПАСЕЛЕКТРО був одним з ініціаторів підготовки кілька років тому звернення з цієї проблеми до керівників держави.

«Нині, мабуть, саме той час, — зауважив Юрій Бондаренко, — щоб повернутися, загострити це питання, бо воно як ніколи доленосне для майбутнього нашої країни». Він запропонував «Урядовому кур'єру» надрукувати згадане звернення, яке не отримало очікуваної реакції чиновників. Редакція виконує прохання.

«Ми, представники організацій, які розробляють та впроваджують новітні технології, будують, монтують, експлуатують енергетичні об'єкти, транспортні системи, об'єкти житлово-комунальної сфери та соціальної інфраструктури, забезпечують економічний розвиток, енергетичну безпеку, надійність та незалежність України, звертаємося до керівництва країни із пропозицією змінити економічну концепцію розвитку України із соціальної на інноваційну.

Ми виходимо з того, що розвинені країни, які займають передові позиції у світі, саме так будують свою економіку. Сьогодні Україна обрала стратегію підтримки курсу країн G20 (Energy transition and Global Environment for Sustainable Growth — енергетичний перехід та глобальне середовище для сталого зростання) та European Green Deal (Європейська зелена угода). Ці країни ставлять завдання до 2030-го та до 2050 року розвинути свою промисловість так, щоб їхня економічна й енергетична безпека ґрунтувалася на найсучасніших інноваційних технологіях, які містять нано-технології, штучний інтелект, нові технології в енергетиці та будівництві, реалізуючи IV індустріальну революцію.

Ці країни визнають, що без інженера забезпечити технологічний прорив неможливо.

Якщо Україна бере світовий вектор розвитку green deal — зеленої економіки, то ми повинні найближчими роками оцінити своє місце у цих програмах і наш кадровий потенціал. Ми виходимо з того, що Україна на порозі незалежності, на початку 1990-х років, мала у розпорядженні одну з найпотужніших і розвинених енергосистем, промисловий машинобудівний потенціал, створювала обладнання світового класу, будувала та експлуатувала найскладніші енергетичні об'єкти, мала потужний будівельний комплекс. На жаль, ці позиції втрачено. Скоротилася кількість галузевих промислових і наукових інститутів, кількість фахівців в промисловості, будівництві та енергетиці, критично зменшилися обсяги професійної підготовки кадрів робітничих спеціальностей, молодих спеціалістів, випускників технічних закладів вищої освіти. Країна втратила ціле покоління інженерів.

Вважасмо за необхідне:
— визначити стратегічні напрями інноваційного розвитку економіки України та необхідність кадрового забезпечення;
— підняти статус інженера в суспільстві;
— провести глибокий аналіз стану забезпечення підприємств країни кваліфікованими фахівцями, підготовки фахівців різного рівня;
— сформувати пріоритетні напрями державної підтримки підготовки фахівців різного рівня;
— терміново забезпечити випереджальний розвиток наукових досліджень у пріоритетних напрямках.

Від редакції. Надаючи державної важливості проблемам, порушеним у цьому матеріалі, запрошуємо читача до їхнього обговорення, висловлення своїх позицій, інших точок зору.

ДОКУМЕНТИ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей

Цей Закон визначає основи соціального і правового захисту осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, а також членів їхніх сімей.

Стаття 1. Законодавство про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України

1. Законодавство про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії, базується на Конституції України і складається з цього Закону, законів України «Про національну безпеку України», «Про оборону України», «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованих територіях України», «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про охорону дитинства», «Про соціальні послуги», міжнародних договорів, згода на обов’язковість яких надана Верховною Радою України, та інших нормативно-правових актів.

2. Якщо міжнародним договором України, який набрав чинності в установленому порядку, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, застосовуються правила відповідного міжнародного договору.

Стаття 2. Сфера дії цього Закону

1. Дія цього Закону поширюється на громадян України:

1) яких було позбавлено особистої свободи державою-агресором, її органами, підрозділами, формуваннями, іншими утвореннями у зв’язку із захистом державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності і недоторканності України внаслідок збройної агресії проти України, які належать до складу сил безпеки і сил оборони України та до однієї з категорій осіб, визначених Женевською конвенцією про поводження з військовополоненими від 12 серпня 1949 року та Додатковим протоколом до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 року;

2) які є цивільними особами, що перебувають під захистом Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року, яких було позбавлено особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України державою-агресором, її органами, підрозділами, формуваннями, іншими утвореннями під час перебування на тимчасово окупованих територіях України або на території держави-агресора:

а) у зв’язку із здійсненням такими громадянами діяльності, спрямованої на вираження поглядів, цінностей, позицій щодо відстоювання державного суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності України, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України, а також за здійснювану професійну, громадську, політичну чи правозахисну діяльність, пов’язану із відстоюванням державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності і недоторканності України, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України, захистом прав та свобод осіб, позбавлених особистої свободи через таку діяльність, якщо були підстави вважати, що здійснення такої діяльності становило реальну або потенційну небезпеку для незаконного переслідування особи державою-агресором, її органами, підрозділами, формуваннями, іншими утвореннями;

б) у зв’язку з незаконними діями держави-агресора, її органів, підрозділів, формувань, інших утворень з явною або прихованою метою спонукання України, іншої держави, державного органу, організації, у тому числі міжнародної, юридичних або фізичних осіб до дій або утримання від здійснення дій як умови звільнення громадян України.

2. Дія цього Закону поширюється на іноземців та осіб без громадянства, які на момент позбавлення особистої свободи проходили в установленому законодавством України порядку військову службу у Збройних Силах України та інших військових формуваннях, утворених відповідно до законів України.

3. Дія цього Закону поширюється на членів сімей громадян України, стосовно яких у визначеному цим Законом порядку встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України.

4. Дія цього Закону не поширюється на осіб, стосовно яких після 20 лютого 2014 року набрав законної сили обвинувальний вирок суду України, вирок міжнародної судової установи, юрисдикція якої визнана Україною, за злочини проти основ національної безпеки України, громадської безпеки, миру, безпеки людства і міжнародного правопорядку, недоторканості державних кордонів та інші кримінальні правопорушення, вчинені в умовах збройного конфлікту на тимчасово окупованих територіях України або пов’язані зі збройною агресією проти України.

5. Для цілей цього Закону держава-агресор, її органи, підрозділи, формування, інші утворення означають державу, яка у будь-який спосіб окупувала частину території України або яка вчиняє агресію проти України, визнану в установленому порядку державою-агресором або державою-окупантом, збройні формування такої держави, що складаються з регулярних з’єднань і підрозділів та спеціальних формувань, підпорядкованих силовим відомствам держави-агресора, іррегулярні незаконні збройні формування, озброєні банди та групи найманців, створені, підпорядковані, керовані та фінансовані державою-агресором, а також окупаційною адміністрацією держави-агресора, яку складають її державні органи і структури, функціонально відповідальні за управління тимчасово окупованими територіями України, та підконтрольні державі-агресору самопроголошені органи, які узурупували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України.

Стаття 3. Прийняття рішень з питань встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України

1. Прийняття рішень з питань встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України здійснюється Комісією з питань встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України (далі - Комісія).

2. Комісія утворюється при центральному органі виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань тимчасово окупованих територій у Донецькій і Луганській областях та тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і міста Севастополя.

Комісія здійснює діяльність відповідно до Положення про Комісію з питань встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, визначений Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань тимчасово окупованих територій у Донецькій і Луганській областях та тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і міста Севастополя.

3. До складу Комісії входять:

- представник, визначений Президентом України;
- представник центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань тимчасово окупованих територій у Донецькій і Луганській областях та тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і міста Севастополя;
- представник центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері зовнішніх зносин;
- представник центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику та державну політику у сфері організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб);
- представник центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань національної безпеки у воєнній сфері, сферах оборони і військового будівництва у мирний час та особливий період;
- представник центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, а також надання поліцейських послуг;
- представник центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціальної політики;
- представник центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров’я;
- представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;
- представник Офісу Генерального прокурора;
- представник Служби безпеки України;
- представник Служби зовнішньої розвідки України;
- представник Представництва Президента України в Автономній Республіці Крим;
- представники від громадських об’єднань, у тому числі міжнародних, що здійснюють діяльність у сфері захисту прав людини та опікуються особами, позбавленими особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, документають факти та злочини збройної агресії проти України, здійснюють пошукову діяльність (не більше п’яти осіб).

4. Комісія утворюється у складі голови, заступника голови, секретаря та інших членів Комісії.

Персональний склад Комісії затверджується наказом центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань тимчасово окупованих територій у Донецькій і Луганській областях та тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і міста Севастополя.

Комісія є повноважною, за умови призначення її персонального складу в кількості не менше двох третин членів Комісії.

5. Завданнями Комісії є:

- розгляд заяв та матеріалів (довідки, інформація, інші документи), визначених статтею 4 цього Закону, щодо встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, визнання членом сім’ї особи, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України;
- прийняття рішень про встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, про визнання членом сім’ї особи, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, чи про невідтвердження факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України;
- аналіз практики застосування законодавства з питань соціального та правового захисту осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України.

6. Комісія для виконання покладених на неї завдань має право:

- залучати до роботи Комісії представників центральних і місцевих органів виконавчої влади, інших державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, громадських об’єднань, наукових та інших установ, а також окремих фахівців за їхньою згодою;
- одержувати безоплатно від центральних і місцевих органів виконавчої влади, інших державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб інформацію, документи та матеріали, необхідні для виконання покладених на Комісію завдань, у строк не більше 15 календарних днів, а якщо це стосується надання великого обсягу інформації, документів та матеріалів - не більше 30 календарних днів з дня надходження відповідного звернення Комісії до відповідного органу, посадової особи;
- розглядати інші питання в межах повноважень, визначених законом та Положенням про Комісію з питань встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України.
- Прийняті Комісією рішення про встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України вносяться до Єдиного реєстру осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України.

Стаття 4. Підстави для встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України

1. Підставою для встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України відповідно до пункту 1 частини першої статті 2 цього Закону є такі документи:

- заява особи або її законного представника, або члена сім’ї особи, подана за зразком, встановленим центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань тимчасово окупованих територій у Донецькій і Луганській областях та тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і міста Севастополя;
- один із таких документів:
 - довідка Міністерства оборони України, іншого центрального органу виконавчої влади, що здійснює керівництво військовим формуванням, утвореним відповідно до законів України, або правоохоронного органу чи державного органу спеціального призначення з правоохоронними функціями, командира підрозділу Збройних Сил України, інших утворень відповідно до законів України військових формувань, правоохоронних органів, державного органу спеціального призначення з правоохоронними функціями, оформлена за зразком та в порядку, встановленим Кабінетом Міністрів України, про те, що військовослужбовець або інша особа, визначена пунктом 1 частини першої статті 2 цього Закону, перебуває (перебувала) в місцях несвободи внаслідок збройної агресії проти України, із зазначенням строку позбавлення особистої свободи, або інтернована у нейтральних державах;
 - документ, що підтверджує участь особи як члена добровільного загону (формування) в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, під час позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, із зазначенням строку перебування в місцях несвободи, або інтернована у нейтральних державах;
- витяг з Єдиного державного реєстру досудових розслідувань (за наявності кримінального провадження стосовно особи);
- повідомлення органів сил безпеки та сил оборони стосовно особи.

2. Підставою для встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України відповідно до підпункту «а» пункту 2 частини першої статті 2 цього Закону є такі документи:

- заява особи або її законного представника, або члена сім’ї особи, подана за зразком, встановленим центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань тимчасово окупованих територій у Донецькій і Луганській областях та тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і міста Севастополя;
- документи та/або відомості, що підтверджують факт (факти) порушення норм Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року стосовно заявника при його захопленні, незаконному затриманні, незаконному арешті, незаконному триманні або іншим чином незаконному позбавленні особистої свободи державою-агресором, її органами, підрозділами і формуваннями, іншими утвореннями, у зв’язку із здійсненням такою особою діяльності, спрямованої на вираження поглядів, цінностей, позицій щодо відстоювання державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності і недоторканності України, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України, а також за здійснювану професійну, громадську, політичну чи правозахисну діяльність, пов’язану з відстоюванням державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності і недоторканності України, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України, захистом прав та свобод осіб, позбавлених особистої свободи через таку діяльність, та про підтвердження дійсності підстав вважати, що здійснення такої діяльності становило реальну або потенційну небезпеку для незаконного переслідування особи державою-агресором, її органами, підрозділами, формуваннями, іншими утвореннями;
- витяг з Єдиного державного реєстру досудових розслідувань (за наявності кримінального провадження стосовно особи);
- повідомлення органів сил безпеки та сил оборони стосовно особи.

3. Підставою для встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України відповідно до підпункту «б» пункту 2 частини першої статті 2 цього Закону є такі документи:

- заява особи або її законного представника, або члена сім’ї особи, подана за зразком, встановленим центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань тимчасово окупованих територій у Донецькій і Луганській областях та тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і міста Севастополя;
- документи та/або відомості, що підтверджують факт та обставини позбавлення особи особистої свободи;
- документи та/або відомості, що підтверджують факт (факти) порушення норм Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року стосовно заявника при його захопленні, незаконному затриманні, незаконному арешті, незаконному триманні або іншим чином незаконному позбавленні особистої свободи державою-агресором, її органами, підрозділами і формуваннями, іншими утвореннями з явною або прихованою метою спонукання України, іншої держави, державного органу, організації, у тому числі міжнародної, юридичних або фізичних осіб до дій або утримання від здійснення дій як умови звільнення громадянина України;
- витяг з Єдиного державного реєстру досудових розслідувань (за наявності кримінального провадження стосовно особи);
- повідомлення органів сил безпеки та сил оборони стосовно особи.

4. Підставою для встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України відповідно до частини другої статті 2 цього Закону є такі документи:

- заява особи або її законного представника, або члена сім’ї особи, подана за зразком, встановленим центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань тимчасово окупованих територій у Донецькій і Луганській областях та тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і міста Севастополя;
- довідка Міністерства оборони України, іншого центрального органу виконавчої влади, що здійснює керівництво військовим формуванням, утвореним відповідно до законів України, командира підрозділу Збройних Сил України, іншого утвореного відповідно до законів України військового формування, оформлена за зразком та в порядку, встановленим Кабінетом Міністрів України, про те, що іноземець, особа без громадянства, визначена частиною другою статті 2 цього Закону, перебуває (перебувала) у місцях несвободи внаслідок збройної агресії проти України, із зазначенням строку позбавлення свободи, або інтернована у нейтральних державах, а також, що на момент позбавлення особистої свободи така особа проходила в установленому законодавством України порядку військову службу у Збройних Силах України та інших військових формуваннях, утворених відповідно до законів України;

3) витяг з Єдиного державного реєстру досудових розслідувань (за наявності кримінального провадження стосовно особи);

4) повідомлення органів сил безпеки та сил оборони стосовно особи.

5. Підставою для визнання членом сім’ї особи, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, відповідно до частини третьої статті 2 цього Закону є такі документи:

- заява особи або її законного представника, або члена сім’ї особи, подана за зразком, встановленим центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань тимчасово окупованих територій у Донецькій і Луганській областях та тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і міста Севастополя;
- рішення про встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, членом сім’ї якої є заявник;
- відповідні документи (довідки), які підтверджують, що заявник відповідно до Сімейного кодексу України є членом сім’ї особи, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України;
- витяг з Єдиного державного реєстру досудових розслідувань (за наявності кримінального провадження стосовно особи);
- повідомлення органів сил безпеки та сил оборони стосовно особи.

6. Під час розгляду заяв Комісією беруться до уваги:

- інформація, відомості та/або дані, надані особою (заявником), її законним представником, іншою близькою особою, адвокатом чи іншим представником заявника за договором;
- документи (довідки) щодо достовірності відомостей (інформації), наведених особою та/або стосовно особи, надані центральними і місцевими органами виконавчої влади, іншими державними органами, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами на запит Комісії;
- рішення з відповідних питань міжнародної судової установи, юрисдикція якої визнана Україною;
- інша інформація, надана чи оприлюднена міжнародними, правозахисними та іншими організаціями.

У разі потреби Комісія заслуховує пояснення осіб, стосовно яких подані документи та/або відомості, та/або свідків, законного представника особи, іншої близької особи, адвоката чи іншого представника заявника, які надали Комісії свідчення, інформацію, відомості.

7. За результатами розгляду поданих заяв, документів та/або відомостей з підстав, визначених частинами першою - п’ятою цієї статті, Комісія приймає рішення про встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, про визнання особи членом сім’ї особи, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, чи про невідтвердження факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, відмову у визнанні особи членом сім’ї особи, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України.

При прийнятті рішення про встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України Комісія встановлює дату початку строку позбавлення особи особистої свободи, а у разі звільнення особи з місць несвободи — дату її звільнення.

8. Рішення Комісії про встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, про визнання особи членом сім’ї особи, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, скасовується Комісією у разі:

- встановлення факту подання на розгляд Комісії недостовірних відомостей, інформації, документів;
- набрання після 20 лютого 2014 року стосовно такої особи законної сили обвинувальним вироком суду України, міжнародної судової установи, юрисдикція якої визнана Україною, за злочини проти основ національної безпеки України, громадської безпеки, миру, безпеки людства і міжнародного правопорядку, недоторканості державних кордонів та інші кримінальні правопорушення, вчинені в умовах збройного конфлікту на тимчасово окупованих територіях України або пов’язані зі збройною агресією проти України.

9. У разі скасування Комісією рішення про встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, про визнання особи членом сім’ї особи, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, з підстав, визначених частиною восьмою цієї статті, кошти, виплачені особі згідно з цим Законом як грошова допомога, підлягають поверненню у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. У разі якщо зазначені кошти не повертаються добровільно, вони стягуються в судовому порядку.

10. Рішення Комісії про невідтвердження факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України чи відмову у визнанні членом сім’ї особи, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, може бути оскаржено в судовому порядку.

11. Розгляд заяв осіб, стосовно яких після 20 лютого 2014 року органами досудового розслідування України здійснюється кримінальне провадження за злочини проти основ національної безпеки України, громадської безпеки, миру, безпеки людства і міжнародного правопорядку, недоторканості державних кордонів та інші кримінальні правопорушення, вчинені в умовах збройного конфлікту на тимчасово окупованих територіях України або пов’язані зі збройною агресією проти України, призупиняється Комісією на час здійснення розслідування та/або до набрання законної сили обвинувальним вироком суду України, міжнародної судової установи, юрисдикція якої визнана Україною.

12. Відмова у прийнятті або розгляді заяви забороняється.

Стаття 5. Єдиний реєстр осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України

1. Єдиний реєстр осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України (далі - Єдиний реєстр), - це єдина державна інформаційно-комунікаційна система, призначена для реєстрації, зберігання, захисту, обробки, використання інформації про осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, членів сімей таких осіб.

2. Єдиний реєстр створюється для забезпечення:

- внесення рішень Комісії про встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, про визнання членом сім’ї особи, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України;
- обліку осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, членів сімей таких осіб;
- реалізації особами, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, членами сімей таких осіб, права на соціальний і правовий захист, передбачений цим Законом;
- адміністрування потреб осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, членів сімей таких осіб.

3. Сукупність відомостей про фізичних осіб (персональних даних), що містяться в Єдиному реєстрі, є інформацією з обмеженим доступом. Облік таких осіб, адміністрування їхніх потреб, захист інформації та обробка відповідних відомостей здійснюються з дотриманням вимог законів України «Про захист персональних даних» та «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах».

Дані Єдиного реєстру використовуються з дотриманням вимог законів України «Про інформацію» та «Про захист персональних даних» для забезпечення реалізації особами, визначеними статтею 2 цього Закону, соціального і правового захисту, передбаченого цим Законом та іншими законодавчими актами.

4. Центральні та місцеві органи виконавчої влади, інші державні органи, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування безоплатно надають інформацію, необхідну для формування та актуалізації Єдиного реєстру.

5. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань тимчасово окупованих територій у Донецькій і Луганській областях та тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і міста Севастополя, є відповідальним за забезпечення формування і ведення Єдиного реєстру та є його розпорядником.

6. Порядок створення, ведення, доступу та відомостей Єдиного реєстру та їх використання, порядок одержання інформації з інших реєстрів та інформаційних баз даних стосовно фізичних осіб для внесення відомостей до Єдиного реєстру визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 6. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань тимчасово окупованих територій у Донецькій і Луганській областях та тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і міста Севастополя

- затверджує персональний склад Комісії;
- забезпечує організацію роботи Комісії, приймає заяви та документи, організовує надсилання запитів для отримання, перевірки або уточнення інформації, необхідної для прийняття Комісією рішень з питань, що належать до її компетенції;
- забезпечує ведення Єдиного реєстру;
- здійснює інші визначені законом повноваження щодо забезпечення соціального і правового захисту осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, членів сімей таких осіб.

ДОКУМЕНТИ

Стаття 7. Грошова допомога особам, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, членам сімей таких осіб

1. Щорічна державна грошова допомога надається особі, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, або членам її сім'ї під час перебування такої особи в місцях несвободи.

2. Одноразова державна грошова допомога надається особі, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після її звільнення.

3. Одноразова державна грошова допомога у разі загибелі (смерті) особи, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, смерть якої настала під час перебування такої особи в місцях несвободи, або смерті особи, збільненої з місць несвободи, протягом року після її звільнення, якщо смерть настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва, захворювання, нещасного випадку, пов'язаних з перебуванням такої особи в місцях несвободи, надається членам сім'ї, батькам чи утриманцям загиблої (померлої) особи, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України.

Члени сім'ї та батьки загиблої (померлої) особи, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, визначаються відповідно до Сімейного кодексу України, а утриманці - відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Якщо особа має право на одноразову державну грошову допомогу в разі загибелі (смерті) особи, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, а також на виплату одноразової грошової допомоги відповідно до інших законів України, виплата одноразової грошової допомоги здійснюється за однією з підстав за вибором такої особи.

4. Порядок призначення, виплати та розмір допомоги, передбачених цією статтею, встановлюються Кабінетом Міністрів України.

5. Особі, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, або членам її сім'ї за рішенням органів місцевого самоврядування може надаватися грошова допомога за рахунок місцевих бюджетів.

Стаття 8. Медична та реабілітаційна, у тому числі психологічна, допомога, санаторно-курортне лікування осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після їх звільнення

1. Особам, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після їх звільнення надаються:

- 1) медична, реабілітаційна, у тому числі психологічна, допомога, соціальна та професійна адаптація в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;
- 2) соціальні послуги, у тому числі вшлягування до соціальних закладів (установ), у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

2. Особа, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після звільнення має право на пільгове забезпечення санаторно-курортним лікуванням або одержання компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування.

Порядок забезпечення санаторно-курортним лікуванням, розмір та порядок виплати компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 9. Правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України

1. Особам, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, гарантується відшкодування витрат на професійну правову допомогу, що надавалася таким особам для захисту їхніх прав і законних інтересів, у порядку та розмірах, що встановлюються Кабінетом Міністрів України.

2. Особи, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, мають право на безоплатну вторинну правову допомогу на час позбавлення особистої свободи та після звільнення у зв'язку із захистом прав і законних інтересів, порушених через позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України.

Стаття 10. Забезпечення житлом для тимчасового проживання осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після їх звільнення

1. Особи, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після їх звільнення мають першочергове право на забезпечення жилими приміщеннями з фондів житла для тимчасового проживання. Жилі приміщення з фондів житла для тимчасового проживання надаються громадянам, за умови що для них таке житло є єдиним місцем проживання на неокупованій території України і їх сукупний дохід недостатній для придбання або найму іншого жилого приміщення.

2. Для цієї статті не поширюється на осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, з числа військовослужбовців, право на забезпечення житлом (поліпшення житлових умов) яких передбачено Законом України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей».

Стаття 11. Забезпечення реалізації трудових прав, прав у сфері зайнятості осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України

1. За особою, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, зберігається місце роботи (посада) протягом усього періоду позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, а також протягом шести місяців з дня звільнення, у разі проходження такою особою заходів з медичної, реабілітаційної, у тому числі психологічної, допомоги, санаторно-курортного лікування, інших відновлювальних (постізоляційних, реінтеграційних) заходів у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

2. Держава забезпечує додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після їх звільнення шляхом надання права на одноразове отримання ваучера для підтримання конкурентоспроможності на ринку праці шляхом перепідготовки, спеціалізації, підвищення кваліфікації, отримання освіти за професіями та спеціальностями для пріоритетних видів економічної діяльності в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

3. До страхового стажу особи, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, зараховується фактичний строк позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України.

4. Для цієї статті не поширюється на осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, з числа військовослужбовців.

Стаття 12. Забезпечення реалізації прав осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після їх звільнення на пенсійне забезпечення, загальнообов'язкове державне соціальне страхування

1. Для осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після їх звільнення реалізація прав на пенсійне забезпечення, загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, здійснюється відповідно до законодавства.

2. Особа пенсійного віку, особа з інвалідністю з числа осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після їх звільнення мають право на отримання пенсії, допомоги, послуг відповідно до законодавства.

3. Особа, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після її звільнення має право на забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації відповідно до законодавства в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

4. Особа, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після її звільнення має право на отримання матеріального забезпечення, страхових виплат та послуг за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, безпосередньо в органах Фонду соціального страхування України.

Стаття 13. Забезпечення права на освіту осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та дітей таких осіб

1. Держава забезпечує особам, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після їх звільнення, дітям осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, а також дітям осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, які загинули (померли), у тому числі дітям, які навчаються за денною формою навчання у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, - до закінчення такими дітьми закладів освіти, але не довше ніж до досягнення ними 23 років, державну пільгову підтримку для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти у державних та комунальних закладах освіти.

Стаття 14. Відновлювальні (постізоляційні, реінтеграційні) заходи, заходи з адаптації, підтримки (супроводу) осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після їх звільнення

1. З метою забезпечення ефективного відновлення та адаптації осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, з числа осіб, визначених пунктом 1 частини першої та частиною другою статті 2 цього Закону, після їх звільнення проводяться відновлювальні (постізоляційні, реінтеграційні) заходи, заходи з адаптації, підтримки (супроводу).

2. Особи, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, з числа осіб, визначених пунктом 2 частини першої статті 2 цього Закону, після їх звільнення можуть пройти відновлювальні (постізоляційні, реінтеграційні) заходи, заходи з адаптації, підтримки (супроводу).

3. Порядок проведення відновлювальних (постізоляційних, реінтеграційних) заходів, заходів з адаптації, підтримки (супроводу) осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після їх звільнення встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 15. Оформлення та видача паспорта громадянина України та паспорта громадянина України для виїзду за кордон особам, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після їх звільнення

1. Паспорт громадянина України видається особі, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після її звільнення не пізніше ніж через три робочі дні з дня оформлення заяви-анкети на його отримання.

Оформлення і видача паспорта громадянина України для виїзду за кордон осіб, стосовно які встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після її звільнення здійснюються протягом 10 робочих днів.

У разі оформлення заяви-анкети в закордонній дипломатичній установі України паспорт громадянина України для виїзду за кордон оформлюється протягом трьох робочих днів та видається особі з урахуванням строку, необхідного для його пересилання до закордонної дипломатичної установи України, який не може перевищувати трьох місяців.

2. Для оформлення та видачі паспорта громадянина України та паспорта громадянина України для виїзду за кордон особа подає заяву та документи за місцем звернення відповідно до Закону України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус».

3. Для осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після її звільнення процедура встановлення особи не має тривати більше ніж 10 робочих днів.

4. Оформлення паспорта громадянина України та паспорта громадянина України для виїзду за кордон осіб, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, здійснюється без справляння адміністративного збору, державного мита (консульського збору), якщо така особа подає заяву на оформлення паспорта громадянина України та/або паспорта громадянина України для виїзду за кордон протягом одного року з дня її звільнення.

Стаття 16. Відстрочення платежів за зобов'язаннями осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України

1. Особи, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, на час позбавлення особистої свободи та протягом шести місяців після звільнення звільняються від обов'язку виконання зобов'язань, а також від нарахування та сплати (передання) неустойки (штрафу, пені) за порушення зобов'язань. Після звільнення такі особи мають право на проведення реструктуризації їхньої заборгованості.

Дружина (чоловік) особи, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, також має право на проведення реструктуризації їхньої заборгованості за кредитами перед банками, іншими фінансовими установами.

2. Особам, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, можуть надаватися інші пільги та гарантії, передбачені законодавством України.

Стаття 17. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності через шість місяців з дня його опублікування, крім підпункту 1 пункту 7 цієї статті, що набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування цього Закону.

2. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у Кодексі законів про працю України (Відомості Верховної Ради УРСР, 1971 р., додаток до № 50, ст. 375):

частину другу статті 80 доповнити пунктом 5 такого змісту:

«5) встановлення згідно із Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» факту позбавлення працівника особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України»;

частину першу статті 82 доповнити пунктом 6¹ такого змісту:

«6¹) час, коли працівник, стосовно якого згідно із Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, фактично не працював у зв'язку з позбавленням особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, але за ним зберігалось місце роботи (посада) і йому не виплачувалася заробітна плата»;

доповнити статтею 119¹ такого змісту:

«**Стаття 119¹.** Гарантії для працівників, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України

За особою, стосовно якої згідно із Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, зберігається місце роботи (посада) протягом усього періоду позбавлення свободи, а також протягом шести місяців з дня звільнення у разі проходження такою особою заходів з медичної, реабілітаційної, у тому числі психологічної, допомоги, санаторно-курортного лікування, інших відновлювальних (постізоляційних, реінтеграційних) заходів у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України»;

3) пункт 1 статті 11 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 15, ст.190 із наступними змінами) доповнити абзацом сьомим такого змісту:

«Особи, стосовно яких згідно із Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, зберігається місце роботи (посада) протягом усього періоду позбавлення свободи, а також протягом шести місяців з дня звільнення у разі проходження такою особою заходів з медичної, реабілітаційної, у тому числі психологічної, допомоги, санаторно-курортного лікування, інших відновлювальних (постізоляційних, реінтеграційних) заходів у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України»;

4) у Законі України «Про відпустки» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 2, ст. 4 із наступними змінами):

частину першу статті 9 доповнити пунктом 6¹ такого змісту:

«6¹) час, коли працівник, стосовно якого згідно із Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, фактично не працював у зв'язку з позбавленням особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, але за ним зберігалось місце роботи (посада) і йому не виплачувалася заробітна плата»;

частину другу статті 11 доповнити пунктом 5 такого змісту:

«5) встановлення згідно із Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» факту позбавлення працівника особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України»;

5) пункт «б» частини першої статті 34 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 24, ст. 170 із наступними змінами) доповнити підпунктами 18-20 такого змісту:

«18) надання особі, стосовно якої згідно із Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, а також членам сім'ї такої особи грошової допомоги, передбаченої частиною п'ятою статті 7 Закону України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей»;

19) сприяння зайнятості осіб, стосовно яких згідно із Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після їх звільнення, організації їх професійної підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації;

20) забезпечення житлом для тимчасового проживання осіб, стосовно яких згідно із Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України»;

6) частину першу статті 23 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 20-21, ст. 190 із наступними змінами) доповнити пунктом 13 такого змісту:

«13) здійснює заходи для забезпечення соціального і правового захисту осіб, стосовно яких згідно із Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України»;

7) частину першу статті 22 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 22, ст. 171 із наступними змінами) після абзацу шостого доповнити новим абзацом такого змісту:

«позбавлення особистої свободи особи, стосовно якої згідно із Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України».

У зв'язку з цим абзац сьомий вважати абзацом восьмим;

8) у Законі України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 49-51, ст. 376 із наступними змінами):

статтю 11 доповнити пунктом 15 такого змісту:

«15) громадяни України, стосовно яких згідно із Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України»;

частину шосту статті 20 доповнити абзацом одинадцятим такого змісту:

«За осіб, зазначених у пункті 15 статті 11 цього Закону, страхові внески за весь період позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України та протягом шести місяців після звільнення сплачуються в порядку і строки, визначені Кабінетом Міністрів України, за рахунок коштів державного бюджету»;

частину першу статті 24 доповнити абзацом п'ятим такого змісту:

«Для осіб, стосовно яких згідно із Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, період позбавлення особистої свободи зараховується до страхового стажу для призначення пенсії за віком, а також до страхового стажу роботи із шкідливими умовами, який дає право на призначення пенсії на пільгових умовах і у пільгових розмірах»;

9) у пункті 9^о розділу VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 2-3, ст. 11; 2020 р., № 40, ст. 315):

абзац перший викласти в такій редакції:

«9^о. Платники єдиного внеску, визначені статтею 4 цього Закону, з числа осіб, стосовно яких згідно із Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, якщо вони не є роботодавцями, звільняються за заявою члена сім'ї або платника єдиного внеску, після їх звільнення та/або після закінчення їх лікування (реабілітації), від виконання обов'язків, визначених частиною другою статті 6 цього Закону, сплати недоїмки з єдиного внеску, пені та штрафів за її несплату на весь період позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України та протягом шести місяців після їх звільнення»;

доповнити абзацом п'ятим такого змісту:

«За осіб, визначених абзацом першим цього пункту, єдиний внесок за весь період позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України та протягом шести місяців після їх звільнення сплачується у розмірі, порядку і строки, визначені Кабінетом Міністрів України, за рахунок коштів державного бюджету. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску»;

10) у Законі України «Про безоплатну правову допомогу» (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 51, ст. 577 із наступними змінами):

частину першу статті 14 доповнити пунктом 15 такого змісту:

«15) особи, стосовно яких згідно із Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, - на всі види правових послуг, передбачених частиною другою статті 13 цього Закону, на час позбавлення особистої свободи та після звільнення у зв'язку із захистом прав і законних інтересів, порушених через позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України»;

частину п'яту статті 19 викласти в такій редакції:

«5. У разі звернення осіб, зазначених у пунктах 3-6, 15 частини першої статті 14 цього Закону, про надання безоплатної вторинної правової допомоги або надходження інформації про затримання чи позбавлення особистої свободи осіб від близьких родичів та членів їхніх сімей, перелік яких зазначено Кримінальним процесуальним кодексом України, Центр надання безоплатної вторинної правової допомоги зобов'язаний прийняти рішення про надання безоплатної вторинної правової допомоги за моменту затримання особи чи позбавлення особистої свободи»;

11) у Законі України «Про зайнятість населення» (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 24, ст. 243 із наступними змінами):

частину першу статті 14 доповнити пунктом 10 такого змісту:

«10) особи, стосовно яких згідно із Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після їх звільнення»;

частину першу статті 30 доповнити пунктом 5 такого змісту:

«5) особи, стосовно яких згідно із Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після їх звільнення»;

12) у Законі України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 51, ст. 716 із наступними змінами):

частину четверту статті 20 після абзацу другого доповнити новим абзацом такого змісту:

«За оформлення осіб, стосовно якої згідно із Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після їх звільнення»;

ДОКУМЕНТИ

коном України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» на час позбавлення особи особистої свободи»;

частину першу статті 34 доповнити пунктом 17 такого змісту:

«17) позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, що встановлюється згідно із Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей»;

статтю 35 доповнити частиною десятою такого змісту:

«10. У випадку, передбаченому пунктом 17 частини першої статті 34 цього Закону, виконавець зупиняє вчинення виконавчих дій на час позбавлення особи особистої свободи та протягом шести місяців після звільнення такої особи»;

15) частину першу статті 4 Декрету Кабінету Міністрів України від 21 січня 1993 року № 7-93 «Про державне мито» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 13, ст. 113 із наступними змінами) доповнити пунктом 56 такого змісту:

«56) особи, стосовно яких згідно із Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, - за отримання паспорта громадянина України, якщо така особа подає заяву на оформлення паспорта громадянина України протягом одного року з дня її звільнення».

3. Особи, стосовно яких у порядку, встановленому до набрання чинності цим Законом, прийнято рішення про встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, члени сімей таких осіб мають право на соціальний і правовий захист, передбачений цим Законом.

4. Рішення про встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, прийняті в порядку, встановленому до набрання чинності цим Законом, та інформація про осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, членів сімей таких осіб за згодою таких осіб, наданою в порядку, встановленому законодавством, вносяться до Єдиного реєстру осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України.

5. Якщо до набрання чинності цим Законом особою, стосовно якої відповідно до цього Закону встановлено факт позбавлення особистої свободи, або членом сім'ї такої особи отримано в поточному календарному році грошову допомогу згідно з Порядком використання коштів, передбачених у державному бюджеті на здійснення заходів щодо захисту і забезпечення прав та свобод осіб, які позбавлені (були позбавлені) особистої свободи незаконними збройними формуваннями, окупаційною адміністрацією та/або органами влади Російської Федерації з політичних мотивів, а також у зв'язку з громадською, політичною або професійною діяльністю таких осіб, підтримки зазначених осіб та членів їх сімей, заходів з реінтеграції населення тимчасово окупованих територій, здійснення виплат державних стипендій імені Левка Лук'яненка, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2018 року № 328, право на отримання щорічної державної грошової допомоги, передбаченої частиною першою статті 7 цього Закону, виникає у такої особи або члена сім'ї такої особи з 1 січня наступного року.

6. Особи (або членами її сім'ї під час перебування такої особи в місцях несвободи), у тому числі вже звільнені, стосовно якої відповідно до цього Закону встановлено факт позбавлення особистої свободи після 20 лютого 2014 року або стосовно якої в порядку, встановленому до набрання чинності цим Законом, прийнято рішення про встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України після 20 лютого 2014 року, надається щорічна державна грошова допомога, передбачена частиною першою статті 7 цього Закону, за кожний рік строку перебування в місцях несвободи (з округленням до найближчої цілої кількості років) до дня набрання чинності цим Законом, за виключенням років, за які така особа (або член сім'ї такої особи) вже отримувала грошову допомогу згідно з Порядком використання коштів, передбачених у державному бюджеті на здійснення заходів щодо захисту і забезпечення прав та свобод осіб, які позбавлені (були позбавлені) особистої свободи незаконними збройними формуваннями, окупаційною адміністрацією та/або органами влади Російської Федерації з політичних мотивів, а також у зв'язку з громадською, політичною або професійною діяльністю таких осіб, підтримки зазначених осіб та членів їх сімей, заходів з реінтеграції населення тимчасово окупованих територій, здійснення виплат державних стипендій імені Левка Лук'яненка, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2018 року № 328, та поточного календарного року - у разі застосування пункту 5 цієї статті.

Надання щорічної державної грошової допомоги згідно з абзацом першим цього пункту здійснюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

7. Кабінету Міністрів України:

1) вжити заходів щодо прийняття та/або оновлення нормативно-правових актів органів виконавчої влади, що випливають з цього Закону, забезпечивши набрання ними чинності одночасно з набранням чинності цим Законом;

2) у 2023 році поінформувати Верховну Раду України про стан виконання цього Закону.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
26 січня 2022 року
№ 2010-IX

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав працівників

Верховна Рада України **постановляє:**

І. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Кодексі законів про працю України (Відомості Верховної Ради УРСР, 1971 р., додаток до № 50, ст. 375):

1) статтю 2¹ викласти в такій редакції:

«Стаття 2¹. Рівність трудових прав громадян України, недопущення дискримінації у сфері праці

Забороняється будь-яка дискримінація у сфері праці, зокрема порушення принципу рівності прав і можливостей, пряме або непряме обмеження прав працівників залежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного, соціального та іноземного походження, віку, стану здоров'я, інвалідності, гендерної ідентичності, сексуальної орієнтації, підозри чи наявності захворювання на ВІЛ/СНІД, сімейного та майнового стану, сімейних обов'язків, місця проживання, членства у професійній спілці чи іншому громадському об'єднанні, участі у страйку, звернення або наміру звернення до суду чи інших органів за захистом своїх прав або надання підтримки іншим працівникам у захисті їхніх прав, повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», а також сприяння особі у здійсненні такого повідомлення, за мовними або іншими ознаками, не пов'язаними з характером роботи або умовами її виконання.

Не вважаються дискримінацією у сфері праці встановлені цим Кодексом та іншими законами дії, а також обмеження прав працівників, що залежать від властивих певному виду робіт вимог (щодо віку, освіти, стану здоров'я, статі) чи обумовлені необхідністю посиленого соціального та правового захисту деяких категорій осіб.

Законами і статутами господарських товариств (крім акціонерних), сільсько-господарських кооперативів, фермерських господарств, громадських об'єднань, релігійних організацій та заснованих релігійними організаціями юридичних осіб можуть встановлюватися переваги для їхніх засновників (учасників) і членів при наданні роботи, переведенні на іншу роботу та залишенні на роботі в разі звільнення.

Особи, які вважають, що вони зазнали дискримінації у сфері праці, мають право звернутися із скаргою до органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та/або до суду»;

2) у статті 11:

частину першу викласти в такій редакції:

«Колективний договір укладається на підприємстві, в установі, організації, а також з фізичною особою, яка використовує найману працю»;

частину другу виключити;

3) статтю 12 викласти в такій редакції:

«**Стаття 12.** Сторони колективного договору

Сторонами колективного договору є:

сторона роботодавця, суб'єктами якої є власник або уповноважений ним орган (особа) чи фізична особа, яка використовує найману працю, та/або її уповноважені представники, зокрема представники відокремлених підрозділів юридичної особи;

сторона працівників, суб'єктами якої є первинні профспілкові організації, які діють на підприємстві, в установі, організації, відокремлених підрозділах юридичної особи, об'єднують працівників фізичної особи, яка використовує найману працю, та представляють інтереси працівників, які працюють на підставі трудових договорів на підприємстві, в установі, організації, у фізичної особи, а в разі їх відсутності - вільно обрані працівниками для ведення колективних переговорів представники (представник).

Якщо на підприємстві, в установі, організації, відокремлених підрозділах юридичної особи, об'єднують працівників фізичної особи, яка використовує найману працю, та представляють інтереси працівників, які працюють на підставі трудових договорів у цього роботодавця, а в разі їх відсутності - вільно обрані працівниками для ведення колективних переговорів представники (представник)»;

3) частину другу статті 4 викласти в такій редакції:

«Якщо на підприємстві створено кілька первинних профспілкових організацій, вони повинні на засадах пропорційного представництва (згідно з кількістю членів кожної) утворити для ведення переговорів з укладення колективного договору спільний представницький орган шляхом укладення відповідної угоди та письмового повідомити про це роботодавця»;

4) у статті 9:

частину п'яту викласти в такій редакції:

«У разі зміни власника, реорганізації юридичної особи (відокремленого підрозділу юридичної особи) умови колективного договору діють протягом строку, на який його укладено, але не більше одного року, якщо сторони не домовилися про інше»;

частину шосту виключити;

частини восьму - дев'яту викласти в такій редакції:

«На новоствореному підприємстві колективний договір укладається за ініціативою однієї із сторін.

Роботодавець зобов'язаний ознайомити працівника з текстом колективного договору до початку роботи за укладенням трудовим договором, а також у тижневий строк після укладення колективного договору, внесення до нього змін. Суб'єкти сторін колективного договору зобов'язані забезпечити постійний і безперешкодний доступ до колективного договору у порядку, визначеному цим до-

зі їх відсутності - вільно обрані працівниками для ведення колективних переговорів представники (представник).

Якщо на підприємстві, в установі, організації або працівниками фізичної особи, яка використовує найману працю, створено кілька первинних профспілкових організацій, вони повинні на засадах пропорційного представництва (згідно з кількістю членів кожної) утворити для ведення переговорів з укладення колективного договору спільний представницький орган шляхом укладення відповідної угоди та письмового повідомити про це власника або уповноважений ним орган, фізичну особу.

Первинна профспілкова організація, що відмовилася від участі в спільному представницькому органі, позбавляється права представляти інтереси працівників при підписанні колективного договору»;

4) у статті 17:

частини четверту - сьому замінити трьома частинами такого змісту:

«У разі зміни власника, реорганізації юридичної особи (відокремленого підрозділу юридичної особи) умови колективного договору діють протягом строку, на який його укладено, але не більше одного року, якщо сторони не домовилися про інше.

Колективний договір зберігає чинність протягом усього строку проведення ліквідації підприємства, установи, організації, закриття відокремлених підрозділів юридичної особи.

На новоствореному підприємстві, в установі, організації колективний договір укладається за ініціативою однієї із сторін»;

5) статті 18 і 22 викласти в такій редакції:

«**Стаття 18.** Поширення колективного договору на всіх працівників

Положення колективного договору поширюються на всіх працівників підприємства, установи, організації, фізичної особи, яка використовує найману працю, незалежно від того, чи є вони членами професійної спілки, і є обов'язковими як для власника або уповноваженого ним органу, фізичної особи, яка використовує найману працю, так і для працівників»;

«**Стаття 22.** Гарантії при укладенні, зміні та припиненні трудового договору

Власник або уповноважений ним орган, фізична особа, яка використовує найману працю, має право вільного вибору серед кандидатів на зайняття робочого місця (посади).

Забороняється необґрунтована відмова у прийнятті на роботу, тобто відмова без будь-яких мотивів або з підстав, що не стосуються кваліфікації чи професійних якостей працівника, або з інших підстав, не передбачених законом.

На вимогу особи, якій відмовлено в прийнятті на роботу, власник або уповноважений ним орган, фізична особа, яка використовує найману працю, зобов'язані письмово повідомити про причину такої відмови, яка має відповідати частині першій цієї статті.

Будь-яке пряме або непряме обмеження трудових прав при укладенні, зміні та припиненні трудового договору не допускається.

Вимоги щодо віку, рівня освіти, стану здоров'я працівника можуть встановлюватися законодавством»;

6) частину третю статті 49² викласти в такій редакції:

«Одночасно з попередженням про звільнення у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці власник або уповноважений ним орган, фізична особа, яка використовує найману працю, пропонує працівникові іншу роботу на тому самому підприємстві, в установі, організації, у фізичної особи. При відсутності роботи за відповідною професією чи спеціальністю, а також у разі відмови працівника від переведення на іншу роботу на тому самому підприємстві, в установі, організації, у фізичної особи працівник, на власний розсуд, звертається за допомогою до державної служби зайнятості або працевлаштовується самостійно. У разі якщо звільнення є масовим відповідно до статті 48 Закону України «Про зайнятості населення», власник або уповноважений ним орган, фізична особа, яка використовує найману працю, повідомляє державну службу зайнятості про заплановане звільнення працівників. Повідомлення має містити інформацію про заплановане масове звільнення працівників, визначену частиною другою статті 49⁴ цього Кодексу, та проведення консультацій з виборним органом первинної профспілкової організації (профспілковим представником). Повідомлення обов'язково подається виборному органу первинної профспілкової організації (профспілковому представнику). У разі наявності кількох первинних профспілкових організацій повідомлення надсилається спільному представницькому органу, утвореному ними на засадах пропорційного представництва, а за відсутності такого органу - виборному органу первинної профспілкової організації (профспілковому представнику), що об'єднує більшість працівників цього підприємства (установи, організації)»;

7) частини другу і третю статті 49⁴ викласти в такій редакції:

«Ліквідація, реорганізація підприємств, зміна форм власності або часткове зупинення виробництва, що тягнуть за собою скорочення чисельності або штату працівників, погіршення умов праці, можуть здійснюватися тільки після подання виборному органу первинної профспілкової організації (профспілковому представнику) повідомлення про заплановане масове звільнення з відповідною інформацією (у письмовому вигляді) про такі заходи, включаючи відомості про причини наступних звільнень, середню кількість і категорії працівників, а також про кількість і категорії працівників, яких це може стосуватися, про строки проведення звільнення. Власник або уповноважений ним орган, фізична особа, яка використовує найману працю, не пізніше трьох місяців з дати прийняття рішення про масове звільнення проводить консультації з виборним органом первинної профспілкової організації (профспілковим представником) щодо заходів із запобігання звільненню, зведення його до мінімуму та пом'якшення несприятливих наслідків будь-якого звільнення. У разі наявності кількох первинних профспілкових організацій надсилається повідомлення та проводяться консультації із спільним представницьким органом, утвореним ними на засадах пропорційного представництва, а за відсутності такого органу - із виборним органом первинної профспілкової організації (профспілковим представником), що об'єднує більшість працівників цього підприємства, установи, організації, фізичної особи, яка використовує найману працю. Порядок проведення таких консультацій та виконання рекомендацій визначається колективним договором, а в разі його відсутності - за домовленістю.

Професійні спілки мають право вносити пропозиції відповідним органам про перенесення строків або тимчасове припинення чи скасування заходів, пов'язаних із звільненням працівників, що є обов'язковими для розгляду»;

8) у частині третій статті 246 слово «об'єднаним» замінити словом «спільним».

2. Абзац перший частини сьомої статті 65 Господарського кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 18-22, ст. 144) викласти в такій редакції:

«7. На підприємствах, які використовують найману працю, укладається колективний договір, яким регулюються виробничі, трудові, соціально-економічні відносини між роботодавцем і працівниками, їх представниками. Питання укладення колективних договорів регулюються законодавством про колективні договори».

3. У Законі України «Про колективні договори і угоди» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 36, ст. 361 із наступними змінами):

1) у статті 2:

частину першу викласти в такій редакції:

«Колективний договір укладається на підприємстві, в установі, організації, а також з фізичною особою, яка використовує найману працю (далі - підприємство)»;

частину другу виключити;

2) частину першу статті 3 викласти в такій редакції:

«Сторонами колективного договору є:

сторона роботодавця, суб'єктами якої є роботодавець та/або уповноважені представники роботодавця, зокрема представники відокремлених підрозділів юридичної особи;

сторона працівників, суб'єктами якої є первинні профспілкові організації, які діють на підприємстві, в установі, організації, відокремлених підрозділах юридичної особи, об'єднують працівників фізичної особи, яка використовує найману працю, та представляють інтереси працівників, які працюють на підставі трудових договорів у цього роботодавця, а в разі їх відсутності - вільно обрані працівниками для ведення колективних переговорів представники (представник)»;

3) частину другу статті 4 викласти в такій редакції:

«Якщо на підприємстві створено кілька первинних профспілкових організацій, вони повинні на засадах пропорційного представництва (згідно з кількістю членів кожної) утворити для ведення переговорів з укладення колективного договору спільний представницький орган шляхом укладення відповідної угоди та письмового повідомити про це роботодавця»;

4) у статті 9:

частину п'яту викласти в такій редакції:

«У разі зміни власника, реорганізації юридичної особи (відокремленого підрозділу юридичної особи) умови колективного договору діють протягом строку, на який його укладено, але не більше одного року, якщо сторони не домовилися про інше»;

частину шосту виключити;

частини восьму - дев'яту викласти в такій редакції:

«На новоствореному підприємстві колективний договір укладається за ініціативою однієї із сторін.

Роботодавець зобов'язаний ознайомити працівника з текстом колективного договору до початку роботи за укладенням трудовим договором, а також у тижневий строк після укладення колективного договору, внесення до нього змін. Суб'єкти сторін колективного договору зобов'язані забезпечити постійний і безперешкодний доступ до колективного договору у порядку, визначеному цим до-

говором, можливість його копіювання. Порядок ознайомлення з текстом колективного договору, змінами до нього визначається договором.

Сторони колективної угоди забезпечують інформування працівників та роботодавців, для яких є обов'язковими положення цієї угоди, про її укладення, внесення до неї змін, а також розміщують текст колективної угоди та інформацію про хід її реалізації на офіційних веб-сайтах суб'єктів сторін»;

5) доповнити статтею 9¹ такого змісту:

«**Стаття 9¹.** Поширення дії галузевої (міжгалузевої) угоди

Дія галузевої (міжгалузевої) угоди, її окремих положень може бути поширена центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері трудових відносин, на всіх роботодавців незалежно від форми власності, які провадять свою діяльність у відповідній галузі/галузях (виді/видах економічної діяльності), у разі отримання відповідного спільного звернення від суб'єктів сторін цієї угоди та у разі, якщо угоду:

укладено відповідно до цього Закону центральним органом (органами) виконавчої влади та репрезентативними суб'єктами сторін/сторони (у разі укладення угоди на двосторонній основі);

зарєстровано без зауважень центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері трудових відносин.

Порядок поширення дії галузевої (міжгалузевої) угоди, її окремих положень затверджується Кабінетом Міністрів України.

Інформація про поширення дії галузевої (міжгалузевої) угоди, її окремих положень оприлюднюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері трудових відносин, та суб'єктами сторін цієї угоди.

Роботодавці, на яких поширюється дія галузевої (міжгалузевої) угоди, її окремих положень, визначаються за основним видом економічної діяльності.

Положення галузевої (міжгалузевої) угоди є обов'язковими для роботодавців, на яких поширено їх дію».

4. У статті 24¹ Закону України «Про рекламу» (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 8, ст. 62; 2013 р., № 24, ст. 243):

частину першу викласти в такій редакції:

«1. Забороняється в рекламі про вакансії (приймом на роботу) висувати вимоги за ознаками раси, кольору шкіри, віку, статі, стану здоров'я, інвалідності, підозри чи наявності захворювання на ВІЛ/СНІД, сексуальної орієнтації, політичних, релігійних та інших переконань, членства у професійних спілках або інших громадських об'єднаннях, етнічного та соціального походження, сімейного та майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками, не пов'язаними з характером роботи або умовами її виконання»;

частину третю доповнити абзацами другим і третім такого змісту:

«Штраф за порушення вимог цієї статті накладається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю та зайнятість населення, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Штраф, накладення якого передбачено цією статтею, є фінансовою санкцією і не належить до адміністративно-господарських санкцій, визначених главою 27 Господарського кодексу України».

5. Частину першу статті 4 Закону України «Про соціальний діалог в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 28, ст. 255) викласти в такій редакції:

«1. Соціальний діалог здійснюється:

на національному, галузевому, територіальному рівнях на тристоронній або двосторонній основі;

на локальному рівні (на підприємстві, в установі, організації, а також з фізичною особою, яка використовує найману працю) на двосторонній основі».

6. У Законі України «Про зайнятості населення» (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 24, ст. 243; 2020 р., № 13, ст. 68; 2021 р., № 5, ст. 37):

1) частини першу і третю статті 11 викласти в такій редакції:

«1. Держава гарантує особі право на захист від будь-яких проявів дискримінації у сфері зайнятості населення залежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, гендерної ідентичності, сексуальної орієнтації, етнічного, соціального та іноземного походження, віку, стану здоров'я, інвалідності, підозри чи наявності захворювання на ВІЛ/СНІД, сімейного та майнового стану, сімейних обов'язків, місця проживання, членства у професійній спілці чи іншому громадському об'єднанні, участі у страйку, звернення або наміру звернення до суду чи інших органів за захистом своїх прав або надання підтримки іншим працівникам у захисті їхніх прав, за мовними або іншими ознаками, не пов'язаними з характером роботи або умовами її виконання»;

«3. Забороняється в оголошеннях (реклами) про вакансії (приймом на роботу) зазначати вимоги, визначені частиною першою цієї статті, пропонувати роботу (зайнятості) лише жінкам або лише чоловікам, за винятком специфічної роботи, яка може виконуватися виключно особами певної статі.

Обмеження щодо змісту оголошень (реклами) про вакансії (приймом на роботу) та відповідальності за порушення встановленого порядку їх розповсюдження регулюються Законом України «Про рекламу»;

2) текст статті 48 викласти в такій редакції:

«1. Масовим звільненням з ініціативи роботодавця є протягом одного місяця:

1) звільнення 10 і більше працівників у роботодавця з чисельністю працівників від 20 до 100;

2) звільнення 10 і більше відсотків працівників у роботодавця з чисельністю працівників від 101 до 300;

3) звільнення 30 і більше працівників у роботодавця з чисельністю працівників від 301 до 1000;

4) звільнення 3 і більше відсотків працівників у роботодавця з чисельністю працівників від 1001 і більше.

2. Показники масового звільнення працівників, заходи із запобігання звільненню та з мінімізації негативних наслідків передбачаються колективним договором, угодами.

3. Комплекс заходів щодо забезпечення зайнятості працівників, які підлягають звільненню, розробляється відповідними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування за участю сторін соціального діалогу.

4. Якщо масовим звільненням працівників спричиняється зростання безробіття в регіоні або на відповідній території на три і більше відсоткових пункти протягом звітного періоду, під час такого масового звільнення працівників можуть утворюватися спеціальні комісії у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері зайнятості населення та трудової міграції, для вжиття заходів із запобігання стрімкому зростанню безробіття.

5. Положення цієї статті не поширюються на масові звільнення, що мають відбутися відповідно до трудових договорів (контрактів), укладених на певний строк або для певних цілей (крім випадків, коли звільнення відбувається до закінчення строку або виконання умов трудового договору (контракту)»;

3) у частині третій статті 50:

пункт 2 викласти в такій редакції:

«2) вживати заходів для запобігання масовим звільненням, у тому числі шляхом проведення консультацій з профспілками з метою розроблення відповідних заходів, спрямованих на пом'якшення їх наслідків і зменшення чисельності звільнених працівників.

Дія цього роботодавця у ході консультацій, але не пізніше ніж за три місяці до дати можливих звільнень, подає виборному органу первинної профспілкової організації (профспілковому представнику) повідомлення про заплановане масове звільнення з відповідною інформацією (у письмовому вигляді) про такі заходи, включаючи відомості про причини наступних звільнень, середню кількість і категорії працівників, а також про кількість і категорії працівників, яких це може стосуватися, про строки проведення звільнення. У разі наявності кількох первинних профспілкових організацій повідомлення надсилається спільному представницькому органу, утвореному ними на засадах пропорційного представництва, а за відсутності такого органу - виборному органу первинної профспілкової організації (профспілковому представнику), що об'єднує більшість працівників цього роботодавця. Порядок проведення таких консультацій та виконання рекомендацій визначається колективним договором, а в разі його відсутності - за домовленістю»;

пункт 5 виключити.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

прийняти нормативно-правові акти, необхідні для реалізації цього Закону;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

3. Кабінету Міністрів України у 2022 році поінформувати Верховну Раду України про стан виконання цього Закону.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
12 травня 2022 року
№ 2253-IX

ДОКУМЕНТИ

ОСИПЕНКА Віктора Анатолійовича (помертно) — капітана
ПОЖДЕМУ Анатолія Ігоровича — солдата
САВКУ Степана Романовича — старшого сержанта
СВІРІДОВА Богдана Романовича — солдата
СЕРГАЧА Олександра Олександровича — старшого солдата
СЕРЕДУ Геннадія В'ячеславовича — сержанта
СИТАРЯ Сергія Михайловича — солдата
СІРЦЮ Івана Олександровича — молодшого сержанта
СЛОВЕСНОВА Олексія Миколайовича — старшого солдата
СОЛОНЬСЬКОГО Ігоря Сергійовича — лейтенанта
СТАНКА Василя Васильовича — солдата
СТРЕЛЯНОГО Богдана Олеговича — лейтенанта
СУХЕНКА Дмитра Валерійовича — солдата
ТОФАНА Пилипа Івановича — солдата
ФЕДОРЧУКА Владислава Вікторовича — старшого солдата
ФІНЮКА Ігоря Ростиславовича — молодшого сержанта
ФОНТОША Василя Михайловича — старшого солдата
ХАЛАНА Олександра Віталійовича — лейтенанта
ЦИГАНЮКА Богдана Володимировича — молодшого сержанта
ШЕПІТКА Ігоря Валентиновича — старшину
ШЕРСТЮКА Олександра Миколайовича — молодшого сержанта
ЮРЧИШИНА Сергія Олександровича — старшого солдата
ЯНКОВОГО Івана Борисовича — старшого сержанта
ЯНЧИКА Віталія Вікторовича — солдата
Нагородити орденом Данила Галицького
ІГНАТА Юрія Робертовича — підполковника
РЕКУ Руслана Сергійовича — старшого лейтенанта
ШЕВЧЕНКА Владислава Сергійовича — старшого лейтенанта
Нагородити медаллю «За військову службу Україні»
БАРТОШУКА Сергія Володимировича — молодшого сержанта
БРАТУСЯ Олексія Миколайовича — полковника
БУЧКА Михайла Павловича — солдата
ВАСЬКІВА Ігоря Мирославовича — старшого солдата
ВИГВЄСЬКОГО Сергія Анатолійовича — сержанта
ВОЙТЮКА Олексія Борисовича — старшого солдата
ГРИГОРОВИЧА Володимира Васильовича — солдата
ДМИТЕРКА Андрія Миколайовича — старшого солдата
КОВАЛЯ Івана Олександровича — молодшого лейтенанта
КОЛЕНКА Володимира Олександровича — підполковника
КОЛОГРИВОВОГО Сергія Володимировича — підполковника
КУЗЬМІНЧУКА Павла Володимировича — прапорщика
ЛЕЦЯГУ Дмитра Валентиновича — підполковника
ЛИТВИНА Вадима Олеговича — старшого солдата
МАРИНЮКА Володимира Миколайовича — старшого солдата
МАЩЕНКА Валерія Миколайовича — підполковника
МИСКА Василя Васильовича — майора
МУРАСВА Олега Олександровича — солдата
ОХРЕМЧУКА Віталія Дмитровича — солдата
ПАВЛУСЯ Павла Анатолійовича — старшого лейтенанта
ПІДЛУБНЯКА Сергія Миколайовича — молодшого сержанта
ПОЛЯКОВА Дениса Євгеновича — майора
ПОТОЦЬКОГО Валерія Анатолійовича — солдата
ПРОКОПЕНКА Андрія Андрійовича — капітана
СЕМЕНЮКА Артема Георгійовича — підполковника
СЕРІКОВА Олександра Олександровича — солдата
СКРИПЧЕНКА Вадима Олександровича — солдата
ТИМЧУКА Сергія Петровича — сержанта
ТКАЧУКА Юрія Вікторовича — старшого солдата
ФРАНЧУКА Руслана Володимировича — майора
ШЕВЧУКА Олексія Васильовича — підполковника
ШТЕЙНА Віталія Валерійовича — старшого сержанта
ЯМБОРКА Руслана Сергійовича — солдата
Нагородити медаллю «Захиснику Вітчизни»
АКУЛЕНКОВА Сергія Сергійовича — старшого солдата
АНДРЕЙЧУКА Романа Анатолійовича — солдата
АНТОШКА Вадима Віталійовича — старшого солдата
АРГУНОВА Сергія Едуардовича — солдата
АФАНАСЬЄВА Максима Валерійовича — молодшого сержанта
БАБІЙЧУКА Дениса Олександровича — солдата
БАРБАТА Юрія Яковича — головного сержанта
БЕРЕЗУ Григорія Петровича — головного сержанта
БОБРИШОВА Миколу Анатолійовича — старшого солдата
БУБЛИКА Ярослава Володимировича — майора
БУРДИКА Арсена Борисовича — солдата
ВАЛПУЛОВА Володимира Руслановича — солдата
ВАРЧЕНКА Дмитра Михайловича — сержанта
ВІННИКА Василя Григоровича — молодшого сержанта
ВОЙЦЬКОГО Юрія Михайловича — солдата
ГАНІНА Олексія Анатолійовича — штаб-сержанта
ГАРМАСАРЯ В'ячеслава Петровича — солдата
ГНОТА Анатолія Івановича — старшого солдата
ГОЛОВЧАКА Івана Васильовича — майстер-сержанта
ГОЛОДА Олега Петровича — старшого солдата
ГОНЧАРОВА Дмитра Олександровича — старшого солдата
ГРАБІТЧЕНКА Сергія Ігоровича — солдата
ГРИЗОГЛАЗОВА Євгена Олеговича — капітана
ДАНЧУКА Сергія Олександровича — сержанта
ДОВГАЛЮКА Володимира Анатолійовича — підполковника
ЗАХАРОВА Валентина Валентиновича — старшого лейтенанта
ІВАНОВА Юрія Юрійовича — солдата
ІВАХНЕНКА Олександра Михайловича — молодшого сержанта
КАЗМІРЧУКА Миколу Петровича — солдата
КАНТИПЕНКА Ігоря Миколайовича — молодшого сержанта
КАЩАВЦЕВА Миколу Дмитровича — солдата
КІРЮХІНА Дмитра Юрійовича — молодшого сержанта
КІЦЕРУ Олександра Андрійовича — солдата
КОВАЛИКА Володимира Ігоровича — солдата
КОНИКА Олександра Сергійовича — лейтенанта
КОНОНА Олега Івановича — молодшого сержанта
КОРСУНОВИЧА Павла Андрійовича — солдата
КРАВЧУКА Максима Вікторовича — старшого солдата
КРАСНОПЕРУ Богдана Михайловича — солдата
КРИЩУКА Миколу Олексійовича — солдата
ЛІСОВОГО Владислава Валерійовича — старшого лейтенанта
ЛЯННОГО Антона Євгеновича — лейтенанта
МАЙСЄЄВА Станіслава Анатолійовича — молодшого сержанта
МАРЧЕНКА Володимира Вікторовича — головного сержанта
МАХНА Андрія Володимировича — солдата
МИРНОГО Володимира Олексійовича — солдата
МОРОЗА Івана Володимировича — солдата
НИЖНИКА Романа Івановича — старшого лейтенанта
НИКОНЧУКА Володимира Валентиновича — полковника
ПАЛАМАРЧУКА Івана Олександровича — солдата
ПАСТУХОВА Юрія Леонідовича — солдата
ПИЛИПЕНКА Іллю Сергійовича — солдата
ПІХА Володимира Олексійовича — сержанта
ПОЛОВЕНКА-ПОРТНОГО Віктора Валерійовича — молодшого сержанта
ПОПОВА Дениса Валерійовича — солдата
ПОСТЕМСЬКОГО Артура Валерійовича — молодшого сержанта
ПТАШНИКА Олександра Юрійовича — солдата
ПОІКА Василя Йосифовича — солдата
РОМАНЮКА Андрія Володимировича — солдата
РУПЕР Надію Олексіївну — солдата
САВЧЕНКА Євгенія Леонідовича — солдата
САФРОНЮКА Богдана Анатолійовича — солдата
СЕРКОВА Назара Віталійовича — старшого лейтенанта
СИДОРЧУКА Євгена Сергійовича — капітана
СИНЯКОВА Сергія Олеговича — старшого солдата
СТАВНІЙЧУКА Ярослава Руслановича — старшого солдата
СТЕФОНЕНКА Антона В'ячеславовича — молодшого сержанта
ТИХОНЕНКА Максима Олександровича — старшого солдата
ТИЩЕНКА Євгенія Олексійовича — сержанта
ФАРТУШНОГО Костянтина Миколайовича — капітана
ЧАЛОГО Віталія Валерійовича — капітана
ЧЕЧУНА Євгена Івановича — сержанта
ЧУМАКА Юрія Володимировича — солдата
ШАГАЛІЄВА Велі Байрама-огли — молодшого сержанта
ШКОЛЬНИКА Володимира Максимовича — старшого солдата
ШНЕТІНБЕРТА Олександра Андрійовича — старшого солдата
ШПІЛЬОВОГО Петра Михайловича — сержанта
ШТИКУ Євгена Сергійовича — молодшого сержанта

ЯКОБЧУКА Миколу Васильовича — солдата
Нагородити медаллю «За врятоване життя»
КОВАЧА Олександра Юрійовича — солдата
КОРТОЕНКО Олену Миколаївну — солдата.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
27 травня 2022 року
№375/2022

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 27 травня 2022 р. № 627
Київ

Деякі питання перебування на території України іноземців та осіб без громадянства, які прибули в Україну для роботи кореспондентом або представником іноземних засобів масової інформації

Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ**:
1. Установити, що на період воєнного стану та протягом 30 днів після його скасування чи припинення до іноземців та осіб без громадянства, які прибули для роботи кореспондентом або представником іноземних засобів масової інформації та в установленому порядку пройшли акредитацію представників засобів масової інформації під час правового режиму воєнного стану, не застосовуються обмеження щодо строків тимчасового перебування на території України, установлені пунктом 2 Порядку продовження строку перебування та продовження або скорочення строку тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства на території України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2012 р. № 150 (Офіційний вісник України, 2012 р., № 17, ст. 612).
2. Міністерству оборони забезпечити постійне інформування Адміністрації Державної прикордонної служби та Державної міграційної служби про представників засобів масової інформації, що в установленому порядку пройшли акредитацію.

Прем'єр-міністр України Д. ШМИГАЛЬ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 27 травня 2022 р. № 628
Київ

Про внесення змін до Порядку функціонування електронної системи охорони здоров'я

Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ**:
Внести до Порядку функціонування електронної системи охорони здоров'я, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. № 411 «Деякі питання електронної системи охорони здоров'я» (Офіційний вісник України, 2018 р., № 46, ст. 1604; 2020 р., № 40, ст. 1294; 2021 р., № 94, ст. 6076), зміни, що додаються.

Прем'єр-міністр України Д. ШМИГАЛЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 27 травня 2022 р. № 628

ЗМІНИ,

що вносяться до Порядку функціонування електронної системи охорони здоров'я
1. Пункт 16 викласти в такій редакції:
«16. Документообіг в електронній системі охорони здоров'я здійснюється відповідно до вимог законодавства про електронні документи та електронний документообіг. На електронні документи та інформацію, що вносяться до електронної системи охорони здоров'я, накладається кваліфікований електронний підпис автора відповідно до Закону України «Про електронні довірчі послуги» з урахуванням вимог, передбачених порядками ведення відповідних реєстрів, що ведуться у центральній базі даних електронної системи охорони здоров'я.».
2. У пункті 20:
1) у підпункті 1:
абзац перший викласти в такій редакції:
«1) Реєстр пацієнтів, що містить інформацію про пацієнтів.».
абзац восьмий після слів «додаatkового захисту» доповнити словами «, посвідка на тимчасове проживання»;
2) в абзаці першому підпункту 2 слова «інформацію про декларації» замінити словами «записи про декларації, внесені до зазначеного реєстру».
3. Назву розділу «Права доступу до інформації та документів у центральній базі даних» після слова «доступу» доповнити словом «користувачів».
4. Підпункт 3 пункту 43 викласти в такій редакції:
«3) вносити до центральної бази даних запит на реєстрацію запису в Реєстрі декларацій про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу.».
5. Підпункт 2 пункту 45 викласти в такій редакції:
«2) вносити до центральної бази даних запит на реєстрацію запису в Реєстрі декларацій про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу».

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 27 травня 2022 р. № 629
Київ

Деякі питання діяльності членів Етичної ради та конкурсної комісії, утвореної для проведення конкурсу на зайняття посади члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

Відповідно до пункту 23² розділу III «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Вищу раду правосуддя», пункту 51 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судовустрой і статус суддів» Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ**:
1. Затвердити Порядок компенсації витрат на проживання та переїзд членам Етичної ради та конкурсної комісії, утвореної для проведення конкурсу на зайняття посади члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, запропонованим міжнародними та іноземними організаціями, що додається.
2. Установити, що пункт 1 цієї постанови застосовується для компенсації витрат на проживання та переїзд членам конкурсної комісії, утвореної для проведення конкурсу на зайняття посади члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, членам Етичної ради — з дня призначення першого складу зазначеної конкурсної комісії 17 вересня 2021 р.; членам Етичної ради — з дня призначення першого складу Етичної ради 8 листопада 2021 року.
3. Внести до Порядку ведення державного реєстру обтяжень рухомого майна, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 5 липня 2004 р. № 830 (Офіційний вісник України, 2004 р., № 27, ст. 1770; 2017 р., № 47, ст. 1469; 2018 р., № 96, ст. 3160, № 98, ст. 3235; 2021 р., № 44, ст. 2684), 1 до Порядку доступу до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2015 р. № 1127 «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» (Офіційний вісник України, 2016 р., № 2, ст. 108; 2018 р., № 52, ст. 1827, № 98, ст. 3235), зміни, що додаються.
Прем'єр-міністр України Д. ШМИГАЛЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 27 травня 2022 р. № 629

ПОРЯДОК
компенсації витрат на проживання та переїзд членам Етичної ради та конкурсної комісії, утвореної для проведення конкурсу на зайняття посади члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, запропонованим міжнародними та іноземними організаціями

1. Цей Порядок визначає механізм компенсації витрат на проживання та переїзд членам Етичної ради та конкурсної комісії, утвореної для проведення конкурсу на зайняття посади члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, запропонованим міжнародними та іноземними організаціями (далі — конкурсна комісія), відповідно до пункту 23² розділу III «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Вищу раду правосуддя» та пункту 51 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судовустрой і статус суддів».

2. Членам Етичної ради та конкурсної комісії, які постійно не проживають у м. Києві, на час виконання ними своїх повноважень за наявності підтвердних документів компенсуються витрати на:
оплату вартості проживання в готелях або інших об'єктах, призначених для надання послуг з тимчасового розміщення (проживання), інших житлових приміщень; переїзд (у тому числі на перевезення багажу, бронювання транспортних квитків та інших витрат, пов'язаних із придбанням проїзних квитків та страхових платежів на транспорті) до м. Києва і назад.
3. Підтвердними документами, що засвідчують вартість витрат на проживання та переїзд, є оригінали розрахункових та/або електронних документів відповідно до Податкового кодексу України, Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» та інших нормативно-правових актів.
4. Членам Етичної ради та конкурсної комісії компенсуються витрати на найм житлового приміщення з розрахунку вартості одного номера (місця) в готелі, іншому житловому приміщенні за кожну добу такого проживання на час виконання ними своїх повноважень.
5. Гранична сума витрат з урахуванням суми бронювання на найм житлового приміщення на добу, що компенсується членам Етичної ради та конкурсної комісії, не може перевищувати еквівалент 200 євро за офіційним обмінним курсом гривні до іноземних валют, встановленим Національним банком.
6. Витрати на переїзд (у тому числі на перевезення багажу, бронювання транспортних квитків) членам Етичної ради та конкурсної комісії до м. Києва і назад компенсуються в розмірі вартості проїзду повітряним, залізничним, водним і автомобільним транспортом з урахуванням усіх витрат, пов'язаних із придбанням проїзних квитків та страхових платежів на транспорті.
Витрати на перевезення багажу понад вагу, вартість перевезення якого не входить до вартості квитка того виду транспорту, яким скористався член Етичної ради та конкурсної комісії, компенсуються згідно з оригіналами підтвердних документів.
7. Компенсація витрат на проживання та переїзд членам Етичної ради здійснюється ДСА, а членам конкурсної комісії — секретаріатом Вищої ради правосуддя в національній валюті України за офіційним обмінним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком на день виплати компенсації, на підставі письмової заяви члена Етичної ради до ДСА або члена конкурсної комісії до секретаріату Вищої ради правосуддя, складеної українською мовою.
8. Перерахування коштів здійснюється на зазначений у письмовій заяві рахунок члена Етичної ради або конкурсної комісії, відкритий у банку України.

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України
від 27 травня 2022 р. № 629

ЗМІНИ,

що вносяться до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 5 липня 2004 р. № 830 і від 25 грудня 2015 р. № 1127
1. Абзац п'ятий пункту 32 Порядку ведення Державного реєстру обтяжень рухомого майна, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 5 липня 2004 р. № 830, після слів «член Громадської ради міжнародних експертів» доповнити словами «, член Етичної ради, член конкурсної комісії, утвореної для проведення конкурсу на зайняття посади члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, уповноважена зазначеною конкурсною комісією особа».
2. У пункті 4 Порядку доступу до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2015 р. № 1127:
1) абзац шостий після слів «член Громадської ради міжнародних експертів» доповнити словами «, член Етичної ради, член конкурсної комісії, утвореної для проведення конкурсу на зайняття посади члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, уповноважена зазначеною конкурсною комісією особа»;
2) абзац дев'ятий викласти в такій редакції:
«У разі коли користувачем є член Громадської ради доброчесності, член Громадської ради міжнародних експертів, член Етичної ради, член конкурсної комісії, утвореної для проведення конкурсу на зайняття посади члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, уповноважена зазначеною конкурсною комісією особа, письмове повідомлення технічному адміністраторові Державного реєстру прав про необхідність скасування ідентифікаторів доступу до Державного реєстру прав користувача, який припинив своє членство у зазначених радаах або конкурсній комісії або припинив діяльність уповноваженої особи такої конкурсної комісії, надсилає секретаріат Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, секретаріат Вищої ради правосуддя, ДСА відповідно до компетенції.».

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 27 травня 2022 р. № 631
Київ

Про внесення змін до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 р. № 61

Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ**:
1. Внести до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 р. № 61 «Про надання повноважень на проставлення апостіля, передбаченого Конвенцією, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів» (Офіційний вісник України, 2003 р., № 4, ст. 120; 2011 р., № 84, ст. 3078; 2015 р., № 54, ст. 1753) зміни, що додаються.
2. Міністерству внутрішніх справ, Державній міграційній службі, Державній податковій службі подати Кабінетові Міністрів України пропозиції щодо приведення актів Кабінету Міністрів України у відповідність з цією постановою.
3. Міністерству закордонних справ, Міністерству освіти і науки, Міністерству юстиції, Міністерству внутрішніх справ, Державній міграційній службі, Державній податковій службі затвердити Правила проставлення апостіля на офіційних документах, призначених для використання на території інших держав.
4. Міністерству внутрішніх справ, Державній міграційній службі, Державній податковій службі за погодженням з Міністерством економіки врегулювати розмір та порядок оплати послуг з проставлення апостіля відповідно до законодавства.
5. Установити, що виконання Міністерством внутрішніх справ, Міністерством закордонних справ, Міністерством освіти і науки, Міністерством юстиції, Державною міграційною службою та Державною податковою службою функцій щодо проставлення апостіля, передбачених цією постановою, здійснюється в межах затвердженої чисельності працівників і видатків на їх утримання.
6. Міністерству закордонних справ повідомити депозитарію Конвенції, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів, про зміни стосовно органів, яким надано повноваження на проставлення апостіля з урахуванням змін, затверджених цією постановою.
7. Ця постанова набирає чинності з дня її опублікування, крім пункту 1 цієї постанови, який набирає чинності та застосовується з 1 січня 2023 року.

Прем'єр-міністр України Д. ШМИГАЛЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України
від 27 травня 2022 р. № 631

ЗМІНИ,

що вносяться до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 р. № 61
1. Доповнити пункт після абзацу першого новим абзацом такого змісту:
«Міністерству внутрішніх справ — на документах, що видаються Міністерством внутрішніх справ та його територіальними органами з надання сервісних послуг, крім документів, що стосуються сфери освіти і науки».
У зв'язку з цим абзаци другий — п'ятий вважати відповідно абзацами третім — шостим.
2. Абзац третій викласти в такій редакції:
«Міністерству освіти і науки — на офіційних документах, виданих Міністерством освіти і науки, центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра освіти і науки, їх територіальними органами, закладами освіти, підприємствами, установами і організаціями, які надають послуги у сфері освіти і науки або провадять іншу діяльність, пов'язану з наданням таких послуг»;
3. В абзаці четвертому слова «органами юстиції та судами» замінити словами «органами юстиції, судами, державними архівними установами, органами виконання покарань та пробації».
4. Доповнити пункт після абзацу п'ятого новими абзацами такого змісту:
«Державній міграційній службі — на документах, що видаються Державною міграційною службою, її територіальними органами та територіальними підрозділами, що стосуються сфери міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протиілі негальний (незаконний) міграції, громадянства, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів»;
Державній податковій службі — на документах, що видаються Державною податковою службою та її територіальними органами».
У зв'язку з цим абзац шостий вважати абзацом восьмим.

ОГОЛОШЕННЯ

ПОВІДОМЛЕННЯ

про здійснення спеціального досудового розслідування

Ухвалою слідчого судді Солом'янського районного суду міста Києва Макухи А.А. від 26.05.2022 у справі № 760/2620/22 надано дозвіл на здійснення спеціального досудового розслідування у кримінальному провадженні № 22021101110000088 від 14.04.2021 стосовно громадянина Російської Федерації Попова Олександра Юрійовича, 06.12.1983 року народження, підозрюваного у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 258, ч. 3 ст. 146 КК України.

ПОВІСТКА

про виклик підозрюваного Попова О.Ю.

при здійсненні спеціального досудового розслідування

Підозрюваний Попов Олександр Юрійович, 06.12.1983 року народження, місце проживання не відоме, відповідно до вимог ст.ст. 133, 135, 297-5 Кримінального процесуального кодексу України, Вам необхідно з'явитися 02.06.2022 о 10 год. 00 хв., 03.06.2022 о 10 год. 00 хв. як підозрюваному у кримінальному провадженні № 22021101110000088 за ч. 2 ст. 258, ч. 3 ст. 146 КК України під час здійснення спеціального досудового розслідування до слідчого судді Головного управління СБ України у м. Києві та Київській області Базавляк Анни Юріївни за адресою: м. Київ, пров. Аскольдов, 3-А, для участі у допиті як підозрюваного, відкриття матеріалів досудового розслідування: повідомлення про завершення досудового розслідування, надання доступу до матеріалів, ознайомлення з ними, отримання обвинувального акту та реєстру матеріалів досудового розслідування у кримінальному провадженні № 22021101110000088. При собі необхідно мати документ, який посвідчує особу.

Явка обов'язкова. У разі неявки без поважних причин застосовуються заходи, передбачені ст.ст. 139, 140 Кримінального процесуального кодексу України: примусовий привід, грошове стягнення.

Стаття 138 КПК України. Поважні причини неприбуття особи на виклик

1. Поважними причинами неприбуття особи на виклик є:
 - 1) затримання, тримання під вартою або відбування покарання;
 - 2) обмеження свободи пересування внаслідок дії закону або судового рішення;
 - 3) обставини непереборної сили (епідемії, військові події, стихійні лиха або інші подібні обставини);
 - 4) відсутність особи у місці проживання протягом тривалого часу внаслідок відрядження, подорожі тощо;
 - 5) тяжка хвороба або перебування в закладі охорони здоров'я у зв'язку з лікуванням або вагітністю за умови неможливості тимчасово залишити цей заклад;
 - 6) смерть близьких родичів, членів сім'ї чи інших близьких осіб або серйозна загроза їхньому життю;
 - 7) несвоєчасне одержання повістки про виклик;
 - 8) інші обставини, які об'єктивно унеможливають з'явлення особи на виклик.

Стаття 139. Наслідки неприбуття на виклик

1. Якщо підозрюваний, обвинувачений, свідок, потерпілий, цивільний відповідач, який був у встановленому Кримінальним процесуальним кодексом України порядку викликаний (зокрема, наявне підтвердження отримання ним повістки про виклик або ознайомлення з її змістом іншим шляхом), не з'явився без поважних причин або не повідомив про причини свого неприбуття, на нього накладається грошове стягнення у розмірі: — від 0,25 до 0,5 розміру мінімальної заробітної плати — у випадку неприбуття на виклик слідчого, прокурора; — від 0,5 до 2 розмірів мінімальної заробітної плати — у випадку неприбуття на виклик слідчого судді, суду.
2. У випадку, встановленому частиною першою цієї статті, до підозрюваного, обвинуваченого, свідка, може бути застосовано привід.
3. За злісне ухилення від явки свідок, потерпілий несуть відповідальність, встановлену законом.
5. Ухилення від явки на виклик слідчого, прокурора чи судовий виклик слідчого судді, суду (неприбуття на виклик без поважної причини більш як два рази) підозрюваним, обвинуваченим, який оголошений у міжнародний розшук, та/або який виїхав, та/або перебуває на тимчасово окупованій території України, території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, є підставою для здійснення спеціального досудового розслідування чи спеціального судового провадження.

Повістка про виклик обвинувачених в судове засідання та інформація про процесуальні документи, що підлягають врученню їм

У провадженні колегії суддів Вищого антикорупційного суду у складі Федорак Л.М. (головуюча), суддів Строгого І.Л., Маслова В.В. перебуває об'єднане кримінальне провадження № 32013110110000482, № 52017000000000520 стосовно обвинувачення Самоткала Едуарда Вікторовича, Лисенка Дмитра Васильовича, Кіма Віссаріона Володимировича, у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 3 ст.27, ч. 5 ст. 191 КК України, Костянецької Світлани Владиславівни, Костянецького Антона Геннадійовича, Кіма Артема Віссаріоновича, Богатчука Володимира Анатолійовича, Рибак Олексія Олександровича, Масолобова Олексія Олександровича, Дмитренка Юрія Вікторовича, у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 5 ст. 27, ч. 5 ст. 191 КК України, Юркевича Сергія Романовича, Соколова Дмитра Дмитровича, у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 191 КК України. Стосовно обвинувачених: Самоткала Едуарда Вікторовича, Костянецької Світлани Владиславівни, Костянецького Антона Геннадійовича, Дмитренка Юрія Вікторовича та Соколова Дмитра Дмитровича здійснюється спеціальне судове провадження.

У зв'язку з цим, у судове засідання викликаються наступні учасники кримінального провадження:

обвинувачений — Самоткал Едуард Вікторович, останнє відоме місце проживання: м. Київ, вул. Драгомирова, 16 Б, кв. 11, обвинувачена — Костянецька Світлана Владиславівна, останнє відоме місце проживання: м. Київ, просп. Академіка Палладіна, буд. 18/30, кв. 313, обвинувачений Костянецький Антон Геннадійович — останнє відоме місце проживання: м. Київ, вул. Академіка Палладіна, буд. 18/30, кв. 313, обвинувачений Дмитренко Юрій Вікторович, останнє відоме місце проживання: м. Харків, вул. Ньютона, буд. 115/2, кв. 65, обвинувачений Соколов Дмитро Дмитрович — останнє відоме місце проживання: Київська область, Києво-Святошинський район, с. Софіївська Борщагівка, вул. Скіфська, буд. 57. та м. Одеса, вул. Паркова, буд. 79, кв. 56.

Судове засідання відбудеться 01 червня 2022 року о 12 год 00 хв, 06 липня 2022 року о 15 год 00 хв, 07 вересня 2022 року о 15 год 00 хв, 12 жовтня 2022 року о 15 год 00 хв, 02 листопада 2022 року о 15 год 00 хв, 14 грудня 2022 року о 15 год 00 хв за адресою: місто Київ, проспект Перемоги, 41, тел.: +380 (44) 585 27 43, e-mail: inbox@vaks.gov.ua

Копії процесуальних документів, що підлягають врученню обвинуваченому Самоткалу Е.В., надсилаються захисникам Сіненку І.С., Йосипову А.А., Карпенку М.О., Трофименку В.М., Яровому А.Р., Глобі К.В., копії процесуальних документів, що підлягають врученню обвинуваченій Костянецькій С.В., надсилаються захисникам Охріменку В.В., Левковцю А.Ю., Третяченку О.В., копії процесуальних документів, що підлягають врученню обвинуваченому Костянецькому А.Г., надсилаються захисникам Левковцю А.Ю., Маркевичу В.Я., Третяченку О.В., копії процесуальних документів, що підлягають врученню обвинуваченому Дмитренку Ю.В., надсилаються захиснику Сафінній Ф.Ф., копії процесуальних документів, що підлягають врученню обвинуваченому Соколову Д.Д., надсилаються захиснику Свіденку К.Б.

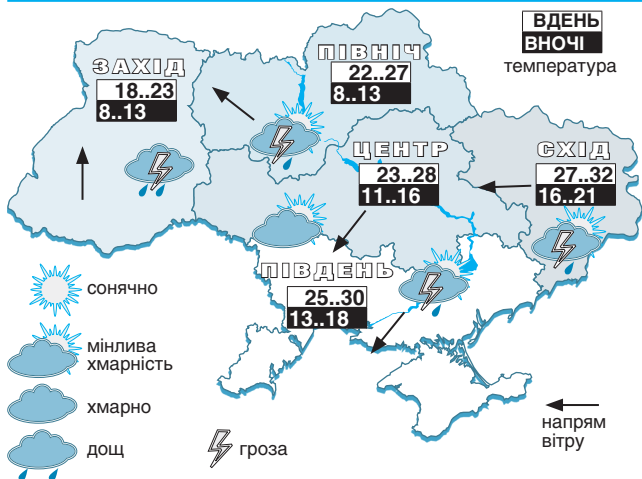
У разі неприбуття у судове засідання обвинувачений повинен повідомити суд про причини неявки, інакше судовий розгляд кримінального провадження здійснюватиметься за його відсутності.

Поважні причини неприбуття особи на виклик суду згідно зі статтею 138 КПК України:

- 1) затримання, тримання під вартою або відбування покарання;
- 2) обмеження свободи пересування внаслідок дії закону або судового рішення;
- 3) обставини непереборної сили (епідемії, військові події, стихійні лиха або інші подібні обставини);
- 4) відсутність особи за місцем проживання протягом тривалого часу внаслідок відрядження, подорожі тощо;
- 5)тяжка хвороба або перебування в закладі охорони здоров'я у зв'язку з лікуванням або вагітністю за умови неможливості тимчасово залишити цей заклад;
- 6) смерть близьких родичів, членів сім'ї чи інших близьких осіб або серйозна загроза їхньому життю;
- 7) несвоєчасне одержання повідомлення про виклик;
- 8) інші обставини, які об'єктивно унеможливають з'явлення особи за викликом.

Із моменту опублікування повістки про виклик у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження обвинувачені вважаються належним чином ознайомленими з її змістом.

ПОГОДА НА ЗАВТРА

ТЕМПЕРАТУРА ПО ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ НА 1 ЧЕРВНЯ

Область	Ніч	День	Область	Ніч	День
Київська	+8 +13	+22 +27	Черкаська	+9 +14	+22 +27
Житомирська	+7 +12	+19 +24	Кіровоградська	+12 +17	+23 +28
Чернігівська	+8 +13	+19 +24	Полтавська	+11 +16	+23 +28
Сумська	+9 +14	+22 +27	Дніпропетровська	+13 +18	+26 +31
Закарпатська	+9 +14	+21 +26	Одеська	+13 +18	+24 +29
Рівненська	+7 +12	+16 +21	Миколаївська	+13 +18	+25 +30
Львівська	+7 +12	+17 +22	Херсонська	+14 +19	+27 +32
Івано-Франківська	+8 +13	+18 +23	Запорізька	+15 +20	+27 +32
Волинська	+7 +12	+17 +22	Харківська	+12 +17	+26 +31
Хмельницька	+8 +13	+20 +25	Донецька	+16 +21	+27 +32
Чернівецька	+8 +13	+18 +23	Луганська	+13 +18	+27 +32
Тернопільська	+8 +13	+18 +23	Крим	+15 +20	+25 +30
Вінницька	+9 +14	+23 +28	Київ	+11 +13	+22 +24

Укргідрометцентр

ПОВІСТКА ПРО ВИКЛИК

під час здійснення досудового розслідування

На підставі ст. ст. 133, 135, 278 КПК України викликається громадянка України Твердохліб Тетяна Олександрівна, 26.03.1979 р.н., об 11 годині 00 хвилин на 04.06.2022, 05.06.2022, 06.06.2022 до Луганської обласної прокуратури, за фактичним місцерозташуванням за адресою: Кіровоградська область, м. Кропивницький, вул. Соборна, 5а, (каб. 6) для вручення письмового повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 111-1 КК України у кримінальному провадженні № 42022130000000123 від 16.05.2022, допиту у якості підозрюваної, а також проведення інших слідчих та процесуальних дій у зазначеному кримінальному провадженні.

Поважні причини неприбуття та наслідки неприбуття вказані у ст. ст. 138, 139 КПК України, у тому числі: можливість застосування приводу та здійснення спеціального досудового розслідування.

ПОВІДОМЛЕННЯ

про підозру

Громадянин російської федерації Ростовцев Руслан Борисович, 30.01.1968 року народження, останнє відоме місце проживання (реєстрації): російська федерація, м. Москва, пров. Сівцев Вражек, буд. 20, кв. 17, слідчого управління Головного управління СБУ в АР Крим Марченко А.І. у відповідності до вимог ст.ст. 111, 135, 278 КПК України, повідомляє Вам про підозру у кримінальному провадженні № 42022000000000324 від 18.02.2022 — у участі у терористичній організації, а також в організаційному та іншому сприянні діяльності терористичної організації, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 258-3 КК України.

ПОВІСТКА ПРО ВИКЛИК ДАНИЛИШИНА П.І.

11.05.2022 Ленінським районним судом міста Дніпропетровська у кримінальному провадженні № 22021020000000030 від 24.03.2021 за ч. 1 ст. 258-3 КК України постановлено ухвалу про здійснення спеціального судового провадження стосовно обвинуваченого Данилишина Петра Івановича, 19.07.1976 р.н.

У зв'язку з викладеним, Ленінський районний суд міста Дніпропетровська викликає Данилишина Петра Івановича, як обвинуваченого на 14:00 год. 16 червня 2022 року у справі за обвинуваченням Данилишина Петра Івановича, 19.07.1976 р.н., у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 258-3 КК України, за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Коробова, буд. 6, каб. 204, для участі в судовому засіданні.

У разі неявки обвинуваченого до суду дане оголошення вважається належним повідомленням.

Зіпсоване посвідчення громадянина потерпілого від Чорнобильської катастрофи категорії 3 серії Б № 014390 від 10.08.1993 р., видане Київською обласною державною адміністрацією на ім'я Даценко Дмитро Євгенійович, **вважати недійсним.**

Повістка про виклик обвинуваченого

Обвинувачений Пиріг Петро Миколайович, 24.02.1968 р.н., уродженець с. Олієво-Королівка Городенківського р-ну Івано-Франківської обл., громадянин України останнє відоме місце проживання: Російська Федерація, Амурська обл., м. Благовещенськ, вул. Леніна, буд. 213, кв. 40 на підставі ст.ст. 134, 135, 297-5, 323 КПК України Вам необхідно з'явитися 09.06.2022 на 14 год. 00 хв до Івано-Франківського міського суду Івано-Франківської області, за адресою: м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, буд. №11, 1 поверх, зал 13, для розгляду кримінального провадження про обвинувачення Пиріго Петра Миколайовича у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 111 КК України.

Суддя Дмитро РУДЕНКО

Приватний нотаріус Дніпровського

міського нотаріального округу Яковлева І.М. повідомляє гр. СЕРГА ІГОРЯ ІВАНОВИЧА, 21.02.1968 р.н., про відкриття спадщини після смерті матері, гр. СЕРГА МАРИНИ ЙОСИПІВНИ 28.07.1945 р.н, яка померла 16.11.2017року. Прошу протягом місяця з дати публікації прибути до нотаріуса за адресою: м. Дніпро, пр. Слобожанський, буд.66, тел. +380509943233

Втрачене посвідчення громадяни-

ки, потерпілої від Чорнобильської катастрофи категорії 1, серії А № 059381 від 23.05.1996 р.н., видане Київською обласною державною адміністрацією на ім'я Коноваленко Майя Миколаївна, **вважати недійсним.**

Розшуковуються спадкоємці після смерті БРАШАВЕЦЬКОЇ ВАРВАРИ АФАНАСІВНИ,

яка померла 15.01.2022р. Спадкова справа відкрита приватним нотаріусом Миколаївського районного нотаріального округу Миколаївської області, Філіпенко О.М., тел.0673379802